

LEGE nr. 30 din 18 mai 1994(*actualizată*)

privind ratificarea Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a protocoalelor adiționale la aceasta convenție

EMITENT: PARLAMENTUL

PUBLICAT ÎN: MONITORUL OFICIAL nr. 135 din 31 mai 1994

Data intrării in vigoare : 20 iunie 2004

Forma actualizata valabila la data de : 21 februarie 2020

Forma actualizată a acestui act normativ la data de 21 februarie 2020 este realizată prin includerea tuturor modificărilor și completărilor aduse de către: [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#); [LEGEA nr. 7 din 9 ianuarie 2003](#); [LEGE nr. 345 din 12 iulie 2004](#); [LEGEA nr. 39 din 17 martie 2005](#); [LEGEA nr. 103 din 25 aprilie 2006](#); [LEGEA nr. 157 din 3 decembrie 2014](#).

Această formă actualizată include și modificările directe aduse de PROTOCOLUL nr. 9 încheiat la Roma, în data de 6 noiembrie 1990, și modificările aduse de PROTOCOLUL nr. 10 încheiat la Strasbourg, în data 25 martie 1992.

Această formă actualizată include și modificările directe aduse de PROTOCOLUL nr. 9 încheiat la Roma, în data de 6 noiembrie 1990, și modificările aduse de PROTOCOLUL nr. 10 încheiat la Strasbourg, în data 25 martie 1992.

De asemenea, în cuprinsul Convenției se regăsește:

PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale referitor la restructurarea mecanismului de control stabilit prin convenție, ratificat de [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995, ca act de sine stătător precum și modificările directe produse de acesta asupra Convenției, precum și

PROTOCOLUL nr. 13 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind abolirea pedepsei cu moartea ratificat prin [LEGEA nr. 7 din 9 ianuarie 2003](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 27 din 20 ianuarie 2003.

PROTOCOLUL nr. 14 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptată la Roma la 4 noiembrie 1950, cu privire la modificarea sistemului de control al Convenției, adoptat la Strasbourg la 13 mai 2004 ratificat de [LEGEA nr. 39 din 17 martie 2005](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 238 din 22 martie 2005, a fost introdus în cuprinsul Convenției, ca act de sine stătător, și, de asemenea, au fost operate modificările și completările aduse de acesta asupra Convenției.

În baza [LEGII nr. 103 din 25 aprilie 2006](#), publicate în MONITORUL OFICIAL nr. 375 din 2 mai 2006, a fost introdus în cuprinsul Convenției și PROTOCOLUL Nr. 12 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Parlamentul României adopta prezenta lege.

ART. 1

Se ratifică Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950, amendata prin protocoalele nr. 3 din 6 mai 1963, nr. 5 din 20 ianuarie 1966 și nr. 8 din 19 martie 1985 și completată cu [Protocolul nr. 2 din 6 mai 1963](#), care fac parte din aceasta.

ART. 2

Se ratifica, de asemenea: primul Protocol adițional la convenție, Paris, 20 martie 1952; Protocolul nr. 4 recunoscând anumite drepturi și libertăți, altele decât cele deja înscrise în convenție și în primul protocol adițional la convenție, Strasbourg, 16 septembrie 1963; Protocolul nr. 6 privind abolirea pedepsei cu moartea, Strasbourg, 28 aprilie 1983; Protocolul nr. 7, Strasbourg, 22 noiembrie 1984; Protocolul nr. 9, Roma, 6 noiembrie 1990, și Protocolul nr. 10, Strasbourg, 25 martie 1992.

ART. 3

În baza art. 25 și 46 din convenția menționată, România recunoaște dreptul la recursul individual în fața Comisiei Europene a Drepturilor Omului și jurisdicția obligatorie a Curții Europene a Drepturilor Omului în privința drepturilor cuprinse în Convenția europeană a drepturilor omului, precum și în Protocolul nr. 4 recunoscând anumite drepturi și libertăți, altele decât cele deja înscrise în convenție și în primul Protocol adițional al convenției, Strasbourg, 16 septembrie 1963, și în Protocolul nr. 7, Strasbourg, 22 noiembrie 1984, pentru cauzele în care violarea drepturilor garantate de aceste texte intervine după intrarea lor în vigoare pentru România.

ART. 4

Se ratifică Convenția europeană a drepturilor omului și protocoalele sale adiționale cu următoarea rezervă și declarație:

Pct. 1 al art. 4 a fost eliminat în baza dispozițiilor [art. 1 din LEGEA nr. 345 din 12 iulie 2004](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 668 din 26 iulie 2004. A se vedea în acest sens art. 5 din Convenție.

2. România interpretează art. 2 din primul Protocol adițional la convenție ca neimpunând obligații financiare suplimentare referitoare la instituțiile de învățământ privat, altele decât cele stabilite prin legea internă.

ART. 5

Convenția și protocoalele menționate la art. 1 și 2 sunt prevăzute în anexele la prezenta lege.

Aceasta lege a fost adoptată de Senat în ședința din 18 aprilie 1994, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI
ION SOLCANU

Aceasta lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 9 mai 1994, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
ADRIAN NĂSTASE

CONVENȚIA

pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, amendata prin Protocoalele nr. 3, 5 și 8 și completată prin Protocolul nr. 2*)

Roma, 4.XI.1950

-----

*) Text revizuit în conformitate cu prevederile Protocolului nr. 3, intrat în vigoare la 21 septembrie 1970, ale Protocolului nr. 5, intrat în vigoare la 20 decembrie 1971, și ale Protocolului nr. 8, intrat în vigoare la 1 ianuarie 1990 și cuprinzând, în afară de acestea, textul Protocolului nr. 2 care, în conformitate cu art. 5 paragraful 3, face parte integrantă din convenție o data cu intrarea sa în vigoare la 21 septembrie 1970.

Guvernele semnatare, membre ale Consiliului Europei,

luând în considerare Declarația Universală a Drepturilor Omului, proclamată de Adunarea generală a Națiunilor Unite la 10 decembrie 1948,

considerând ca această declarație urmărește să asigure recunoașterea și aplicarea universală și efectivă a drepturilor pe care ea le enunță,

considerând ca scopul Consiliului Europei este acela de a realiza o uniune mai strânsă între membrii săi și că unul dintre mijloacele pentru a atinge acest scop este apărarea și dezvoltarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale,

reafirmând atașamentul lor profund față de aceste libertăți fundamentale care constituie temelia însăși a justiției și a păcii în lume și a căror menținere se bazează în mod esențial, pe de o parte, pe un regim politic cu adevărat democratic, iar pe de altă parte, pe o concepție comună și un respect comun al drepturilor omului din care acestea decurg,

hotărâte, în calitatea lor de guverne ale statelor europene animate de același spirit și având un patrimoniu comun de idealuri și de tradiții politice, de respect al libertății și de preeminența a dreptului, să ia primele măsuri menite să asigure garantarea colectivă a anumitor drepturi enunțate în Declarația Universală,

Afirmând că înaltele părți contractante le revine responsabilitatea primară, conform principiului subsidiarității, de a garanta respectarea drepturilor și libertăților definite în prezenta Convenție și protocoalele la aceasta și că, în acest sens, acestea beneficiază de o marjă de apreciere, sub controlul Curții Europene a Drepturilor Omului instituite prin prezenta Convenție

au convenit asupra celor ce urmează:

Un considerent nou a fost introdus de [art. 1 din PROTOCOLUL nr. 15 din 24 iunie 2013](#) la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ratificat de [LEGEA nr. 157 din 3 decembrie 2014](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 886 din 5 decembrie 2014.

ART. 1

Obligația de a respecta drepturile omului

Înaltele părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei convenții.

Titlul art. 1 a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Titlul I

Drepturi și libertăți

Denumirea Titlului I a fost modificată de pct. 2 al art. 2 din PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

ART. 2

Dreptul la viață

1. Dreptul la viață al oricărei persoane este protejat prin lege. Moartea nu poate fi cauzată cuiva în mod intenționat, decât în executarea unei sentințe capitale pronunțate de un tribunal în cazul în care infracțiunea este sancționată cu aceasta pedeapsă prin lege.

2. Moartea nu este considerată ca fiind cauzată prin încălcarea acestui articol în cazurile în care aceasta ar rezulta dintr-o recurgere absolut necesară la forță:

- a) pentru a asigura apărarea oricărei persoane împotriva violenței ilegale;
- b) pentru a efectua o arestare legală sau pentru a împiedica evadarea unei persoane legal deținute;
- c) pentru a reprima, conform legii, tulburări violente sau o insurecție.

Titlul art. 2 a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

ART. 3

Interzicerea torturii

Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.

Titlul art. 3 a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

ART. 4

Interzicerea sclaviei și a muncii forțate

1. Nimeni nu poate fi ținut în sclavie sau în condiții de aservire.
2. Nimeni nu poate fi constrâns să execute o muncă forțată sau obligatorie.
3. Nu se consideră muncă forțată sau obligatorie în sensul prezentului articol:
  - a) orice muncă impusă în mod normal unei persoane supuse detenției în condițiile prevăzute de art. 5 din prezenta convenție sau în timpul în care se află în libertate condiționată;
  - b) orice serviciu cu caracter militar sau, în cazul celor care refuză să satisfacă serviciul militar din motive de conștiință, în țările în care acest lucru este recunoscut ca legitim, un alt serviciu în locul serviciului militar obligatoriu;
  - c) orice serviciu impus în situații de criză sau de calamități care amenință viața sau bunăstarea comunității;
  - d) orice muncă sau serviciu care face parte din obligațiile civile normale.

Titlul art. 4 a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

ART. 5*)

Dreptul la libertate și la siguranță

1. Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale:
  - a) dacă este deținut legal pe baza condamnării pronunțate de către un tribunal competent;
  - b) dacă a făcut obiectul unei arestări sau al unei dețineri legale pentru nesupunerea la o hotărâre pronunțată, conform legii, de către un tribunal ori în vederea garantării executării unei obligații prevăzute de lege;
  - c) dacă a fost arestat sau reținut în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, atunci când există motive verosimile de a bănuși că a săvârșit o infracțiune sau când există motive temeinice de a crede în necesitatea de a-l împiedica să săvârșească o infracțiune sau să fugă după săvârșirea acesteia;
  - d) dacă este vorba de detenția legală a unui minor, hotărâtă pentru educația sa sub supraveghere sau despre detenția sa legală, în scopul aducerii sale în fața autorității competente;
  - e) dacă este vorba despre detenția legală a unei persoane susceptibile să transmită o boala contagioasă, a unui alienat, a unui alcoolic, a unui toxicoman sau a unui vagabond;
  - f) dacă este vorba despre arestarea sau detenția legală a unei persoane pentru a o împiedica să pătrundă în mod ilegal pe teritoriu sau împotriva căreia se află în curs o procedură de expulzare ori de extrădare.
2. Orice persoană arestată trebuie să fie informată, în termenul cel mai scurt și într-o limbă pe care o înțelege, asupra motivelor arestării sale și asupra oricărei acuzații aduse împotriva sa.
3. Orice persoană arestată sau deținută, în condițiile prevăzute de paragraful 1 lit. c) din prezentul articol, trebuie adusă de îndată înaintea unui judecător sau a altui magistrat împuternicit prin lege cu exercitarea atribuțiilor judiciare și are dreptul de a fi judecată într-un termen rezonabil sau eliberată în cursul

procedurii. Punerea în libertate poate fi subordonată unei garanții care să asigure prezentarea persoanei în cauză la audiere.

4. Orice persoană lipsită de libertatea sa prin arestare sau deținere are dreptul să introducă un recurs în fața unui tribunal, pentru ca acesta să statueze într-un termen scurt asupra legalității deținerii sale și să dispună eliberarea sa dacă deținerea este ilegală.

5. Orice persoană care este victima unei arestări sau a unei dețineri în condiții contrare dispozițiilor acestui articol are dreptul la reparații.

Titlul art. 5 a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Conform [art. 1 din LEGEA nr. 345 din 12 iulie 2004](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 668 din 26 iulie 2004, se aprobă retragerea rezervei formulate de România la art. 5 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptată la Roma la 4 decembrie 1950, care a intrat în vigoare pentru România la 20 iunie 1994.

Textul rezervei este cuprins în anexa care face parte integrantă din prezenta lege:

"Art. 5 din Convenție nu va împiedica aplicarea de către România a dispozițiilor [art. 1 al Decretului nr. 976 din 23 octombrie 1968](#), care reglementează sistemul disciplinar militar, cu condiția ca durata privării de libertate să nu depășească termenele prevăzute de legislația în vigoare.

[Art. 1 al Decretului nr. 976 din 23 octombrie 1968](#) prevede: «Pentru abaterile de la disciplina militară, prevăzute de regulamentele militare, comandanții sau șefii pot aplica militarilor sancțiunea disciplinară cu arest până la 15 zile.»

ART. 6

Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărâ fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședințe poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

2. Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția va fi legal stabilită.

3. Orice acuzat are, în special, dreptul:

- a) să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, asupra naturii și cauzei acuzației aduse împotriva sa;
- b) să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale;
- c) să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloacele necesare pentru a plăti un apărător, să poată fi asistat în mod gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiției o cer;
- d) să întrebe sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării;
- e) să fie asistat în mod gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită la audiere.

Titlul art. 6 a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

ART. 7

Nici o pedeapsă fără lege

1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul în care a fost săvârșită, nu constituia o infracțiune, potrivit dreptului național și internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsa mai severă decât aceea care era aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii.

2. Prezentul articol nu va aduce atingere judecării și pedepsirii unei persoane vinovate de o acțiune sau de o omisiune care, în momentul săvârșirii sale, era considerată infracțiune potrivit principiilor generale de drept recunoscute de națiunile civilizate.

Titlul art. 7 a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

ART. 8

Dreptul la respectarea vieții private și de familie

1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora.

Titlul art. 8 a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

ART. 9

Libertatea de gândire, de conștiință și de religie

1. Orice persoană are dreptul la libertatea de gândire, de conștiință și de religie; acest drept include libertatea de a-și schimba religia sau convingerea, precum și libertatea de a-și manifesta religia sau convingerea în mod individual sau în colectiv, în public sau în particular, prin cult, învățământ, practici și îndeplinirea ritualurilor.

2. Libertatea de a-și manifesta religia sau convingerile nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru siguranța publică, protecția ordinii, a sănătății sau a moralei publice ori pentru protejarea drepturilor și libertăților altora.

Titlul art. 9 a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

ART. 10

Libertatea de exprimare

1. Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei

fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică statele să supună societățile de radiodifuziune, de cinematografie sau de televiziune unui regim de autorizare.

2. Exercițarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranță publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Titlul art. 10 a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

ART. 11

Libertatea de întrunire și de asociere

1. Orice persoană are dreptul la libertatea de întrunire pașnică și la libertatea de asociere, inclusiv dreptul de a constitui cu alții sindicate și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale.

2. Exercițarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, siguranță publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protejarea sănătății sau a moralei ori pentru protecția drepturilor și libertăților altora. Prezentul articol nu interzice ca restrângeri legale să fie impuse exercitării acestor drepturi de către membrii forțelor armate, ai poliției sau ai administrației de stat.

Titlul art. 11 a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

ART. 12

Dreptul la căsătorie

Începând cu vârsta stabilită prin lege, bărbatul și femeia au dreptul de a se căsători și de a întemeia o familie conform legislației naționale ce reglementează exercitarea acestui drept.

Titlul art. 12 a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

ART. 13

Dreptul la un recurs efectiv

Orice persoană, ale carei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

Titlul art. 13 a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

ART. 14

Interzicerea discriminării

Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasa, culoare, limba, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

Titlul art. 14 a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

ART. 15

Derogare în caz de stare de urgență

1. În caz de război sau de alt pericol public ce amenință viața națiunii, orice înaltă parte contractantă poate lua măsuri care derogă de la obligațiile prevăzute de prezenta convenție, în măsura strictă în care situația o cere și cu condiția ca aceste măsuri să nu fie în contradicție cu alte obligații care decurg din dreptul internațional.

2. Dispoziția precedentă nu îngăduie nici o derogare de la art. 2, cu excepția cazului de deces rezultând din acte licite de război, și nici de la art. 3, art. 4 paragraful 1 și art. 7.

3. Orice înaltă parte contractantă ce exercită acest drept de derogare îl informează pe deplin pe secretarul general al Consiliului Europei cu privire la măsurile luate și la motivele care le-au determinat. Aceasta trebuie, de asemenea, să informeze pe secretarul general al Consiliului Europei și asupra datei la care aceste măsuri au încetat a fi în vigoare și de la care dispozițiile convenției devin din nou deplin aplicabile.

Titlul art. 15 a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

ART. 16

Restricții ale activității politice a străinilor

Nici o dispoziție a art. 10, 11 și 14 nu poate fi considerată ca interzicând înaltele părți contractante să impună restrângeri activității politice a străinilor.

Titlul art. 16 a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

ART. 17

Interzicerea abuzului de drept

Nici o dispoziție din prezenta convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de aceasta convenție.

Titlul art. 17 a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

ART. 18

Limitarea folosirii restrângerii drepturilor

Restrângerile care, în termenii prezentei convenții, sunt aduse respectivelor drepturi și libertăți nu pot fi aplicate decât în scopul pentru care ele au fost prevăzute.

Titlul art. 18 a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Titlul II a fost înlocuit cu Titlul II din cuprinsul art. 1 din Protocolului nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Titlul III a fost înlocuit cu Titlul II din cuprinsul art. 1 din Protocolului nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Titlul IV a fost înlocuit cu Titlul II din cuprinsul art. 1 din Protocolului nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

TITLUL II

Curtea Europeană a Drepturilor Omului

ART. 19

Înființarea Curții

Pentru a asigura respectarea angajamentelor care decurg pentru înaltele părți contractante din prezenta convenție și din protocoalele sale, se înființează o Curte Europeană a Drepturilor Omului, numită în continuare Curtea. Aceasta va funcționa permanent.

ART. 20

Numărul judecătorilor

Curtea se compune dintr-un număr de judecători egal cu cel al înaltelor părți contractante.

ART. 21

Condiții de exercitare a funcțiilor

1. Judecătorii trebuie să se bucure de cea mai înaltă reputație morală și să întrunească condițiile cerute pentru exercitarea unor înalte funcțiuni judiciare sau să fie juriști având o competență recunoscută.

2. Candidații trebuie să aibă mai puțin de 65 de ani la data până la care lista de trei candidați este așteptată de Adunarea Parlamentară, în temeiul art. 22.

Paragr. 2 al art. 21 a fost introdus de pct. 1 al [art. 2 din PROTOCOLUL nr. 15 din 24 iunie 2013](#) la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ratificat de [LEGEA nr. 157 din 3 decembrie 2014](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 886 din 5 decembrie 2014.

Pct. 1 al [art. 8 din PROTOCOLUL nr. 15 din 24 iunie 2013](#) la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ratificat de [LEGEA nr. 157 din 3 decembrie 2014](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 886 din 5 decembrie 2014 prevede:

"Modificările aduse prin art. 2 din prezentul protocol se aplică exclusiv candidaților de pe listele prezentate Adunării Parlamentare de către înaltele părți

contractante, în temeiul art. 22 din Convenție, ulterior intrării în vigoare a prezentului protocol."

---

3. Judecătorii își exercită mandatul cu titlu individual.

Paragr. 2 al art. 21 a fost renumerotat conform pct. 2 al [art. 2 din PROTOCOLUL nr. 15 din 24 iunie 2013](#) la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ratificat de [LEGEA nr. 157 din 3 decembrie 2014](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 886 din 5 decembrie 2014, devenind paragr. 3 al art. 21.

Pct. 1 al [art. 8 din PROTOCOLUL nr. 15 din 24 iunie 2013](#) la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ratificat de [LEGEA nr. 157 din 3 decembrie 2014](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 886 din 5 decembrie 2014 prevede:

"Modificările aduse prin art. 2 din prezentul protocol se aplică exclusiv candidaților de pe listele prezentate Adunării Parlamentare de către înaltele părți contractante, în temeiul art. 22 din Convenție, ulterior intrării în vigoare a prezentului protocol."

---

4. În cursul mandatului lor, judecătorii nu pot exercita nici o activitate incompatibilă cu cerințele de independență, de imparțialitate sau de disponibilitate impuse de o activitate cu caracter permanent; orice problemă ridicată în aplicarea acestui paragraf este rezolvată de către Curte.

Paragr. 3 al art. 21 a fost renumerotat conform pct. 2 al [art. 2 din PROTOCOLUL nr. 15 din 24 iunie 2013](#) la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ratificat de [LEGEA nr. 157 din 3 decembrie 2014](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 886 din 5 decembrie 2014, devenind paragr. 4 al art. 21.

Pct. 1 al [art. 8 din PROTOCOLUL nr. 15 din 24 iunie 2013](#) la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ratificat de [LEGEA nr. 157 din 3 decembrie 2014](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 886 din 5 decembrie 2014 prevede:

"Modificările aduse prin art. 2 din prezentul protocol se aplică exclusiv candidaților de pe listele prezentate Adunării Parlamentare de către înaltele părți contractante, în temeiul art. 22 din Convenție, ulterior intrării în vigoare a prezentului protocol."

ART. 22

Alegerea judecătorilor

1. Judecătorii sunt aleși de Adunarea Parlamentară în numele fiecărei înalte părți contractante, cu majoritatea voturilor exprimate, de pe o listă de trei candidați prezentați de înalta parte contractantă.

2. Abrogat.

Alin. 2 al art. 22 a fost abrogat de art. 1 din PROTOCOLUL nr. 14 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 39 din 17 martie 2005](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 238 din 22 martie 2005.

ART. 23

Durata mandatului și revocarea

1. Judecătorii sunt aleși pentru o perioadă de 9 ani. Ei nu pot fi realesi.

2. Abrogat.

Paragr. 2 al art. 23 a fost abrogat de pct. 3 al [art. 2 din PROTOCOLUL nr. 15 din 24 iunie 2013](#) la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ratificat de [LEGEA nr. 157 din 3 decembrie 2014](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 886 din 5 decembrie 2014.

Pct. 1 al [art. 8 din PROTOCOLUL nr. 15 din 24 iunie 2013](#) la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ratificat de [LEGEA nr. 157 din 3 decembrie 2014](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 886 din 5 decembrie 2014 prevede:

"Modificările aduse prin art. 2 din prezentul protocol se aplică exclusiv candidaților de pe listele prezentate Adunării Parlamentare de către înaltele părți contractante, în temeiul art. 22 din Convenție, ulterior intrării în vigoare a prezentului protocol."

---

2. Judecătorii rămân în funcție până la înlocuirea lor. Ei continuă totuși să se ocupe de cauzele cu care au fost deja sesizați.

Paragr. 3 al art. 23 a fost renumerotat conform pct. 3 al [art. 2 din PROTOCOLUL nr. 15 din 24 iunie 2013](#) la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ratificat de [LEGEA nr. 157 din 3 decembrie 2014](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 886 din 5 decembrie 2014, devenind paragr. 2 al art. 23.

Pct. 1 al [art. 8 din PROTOCOLUL nr. 15 din 24 iunie 2013](#) la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ratificat de [LEGEA nr. 157 din 3 decembrie 2014](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 886 din 5 decembrie 2014 prevede:

"Modificările aduse prin art. 2 din prezentul protocol se aplică exclusiv candidaților de pe listele prezentate Adunării Parlamentare de către înaltele părți contractante, în temeiul art. 22 din Convenție, ulterior intrării în vigoare a prezentului protocol."

---

3. Un judecător nu poate fi revocat din funcție decât dacă ceilalți judecători decid, cu o majoritate de două treimi, că el nu mai corespunde condițiilor cerute.

Paragr. 4 al art. 23 a fost renumerotat conform pct. 3 al [art. 2 din PROTOCOLUL nr. 15 din 24 iunie 2013](#) la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ratificat de [LEGEA nr. 157 din 3 decembrie 2014](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 886 din 5 decembrie 2014, devenind paragr. 3 al art. 23.

Pct. 1 al [art. 8 din PROTOCOLUL nr. 15 din 24 iunie 2013](#) la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ratificat de [LEGEA nr. 157 din 3 decembrie 2014](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 886 din 5 decembrie 2014 prevede:

"Modificările aduse prin art. 2 din prezentul protocol se aplică exclusiv candidaților de pe listele prezentate Adunării Parlamentare de către înaltele părți contractante, în temeiul art. 22 din Convenție, ulterior intrării în vigoare a prezentului protocol."

Art. 23 a fost modificat de art. 2 din PROTOCOLUL nr. 14 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 39 din 17 martie 2005](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 238 din 22 martie 2005.

Art. 24 a fost abrogat de art. 3 din PROTOCOLUL nr. 14 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 39 din 17 martie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 238 din 22 martie 2005.

ART. 24

Grefa și raportorii

1. Curtea dispune de o grefă ale cărei sarcini și organizare sunt stabilite prin regulamentul Curții.

2. Atunci când se pronunță în complet de judecător unic, Curtea este asistată de raportori care își exercită funcțiile sub autoritatea președintelui Curții. Ei fac parte din grefa Curții.

Art. 25 devenit art. 24 a fost modificat conform art. 4 din PROTOCOLUL nr. 14 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 39 din 17 martie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 238 din 22 martie 2005.

ART. 25

Adunarea generală a Curții

Curtea reunită în Adunarea plenară:

- a) alege, pentru o durată de 3 ani, pe președintele sau și pe unul sau doi vicepreședinți; ei pot fi realeși;
- b) constituie Camere pentru o perioadă determinată;
- c) alege președinții camerelor Curții, care pot fi realeși;
- d) adoptă regulamentul Curții;
- e) alege grefierul și unul sau mai mulți grefieri adjuncți;
- f) formulează orice cerere în temeiul art. 26 alin. 2.

Art. 26 devenit art. 25 a fost modificat și completat conform pct. 1, 2 și 3 ale art. 5 din PROTOCOLUL nr. 14 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 39 din 17 martie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 238 din 22 martie 2005.

ART. 26

Completele de judecători unici, comitete, Camere și Marea Cameră

1. Pentru examinarea cauzelor deduse judecății Curții, aceasta se constituie din complete formate din judecător unic, comitete de 3 judecători, Camere de 7 judecători și Marea Cameră, formată din 17 judecători. Camerele Curții constituie comitete pentru o perioadă determinată.

2. La cererea Adunării generale a Curții, Comitetul Miniștrilor poate să reducă la 5 numărul judecătorilor Camerelor, prin decizie unanimă și pentru o perioadă determinată.

3. Judecătorul unic nu va examina nici o cerere introdusă împotriva înaltei părți contractante în numele căreia a fost ales.

4. Judecătorul ales în numele unei înalte părți contractante care este parte în cauză este membru de drept al Camerei sau al Marii Camere. În absența sa ori în cazul în care nu poate participa, va participa în calitate de judecător o persoană aleasă de președintele Curții de pe o listă prezentată în prealabil de către înalta parte contractantă.

5. De asemenea, fac parte din Marea Cameră președintele Curții, vicepreședinții, președinții Camerelor și alți judecători desemnați în conformitate cu regulamentul Curții. Când cauza este transmisă Marii Camere în temeiul art. 43, nici un judecător al Camerei care a pronunțat decizia nu poate să facă parte din Marea Cameră, cu excepția președintelui Camerei și a judecătorului care a participat în numele înaltei părți contractante interesate.

Art. 27 devenit art. 26 a fost modificat conform art. 6 din PROTOCOLUL nr. 14 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 39 din 17 martie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 238 din 22 martie 2005.

ART. 27

Competența judecătorilor unici

1. Judecătorul unic poate declara inadmisibilă o cauză, în temeiul art. 34, sau poate decide radierea ei de pe rol atunci când o asemenea decizie poate fi luată fără o examinare suplimentară.

2. Decizia este definitivă.

3. Dacă judecătorul unic nu declară inadmisibilă o cauză sau nu o radiază de pe rol, acesta o va transmite unui comitet sau unei Camere pentru o examinare suplimentară.

Art. 27 a fost introdus de art. 7 din PROTOCOLUL nr. 14 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 39 din 17 martie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 238 din 22 martie 2005.

ART. 28

Competența comitetelor

1. Un comitet sesizat cu o cerere individuală formulată în temeiul art. 34 poate, cu unanimitate de voturi:

a) să o declare ca fiind inadmisibilă sau să o radieze de pe rol, atunci când o asemenea decizie poate fi luată fără o examinare suplimentară; sau

b) să o declare ca admisibilă și să pronunțe în același timp o hotărâre pe fond, atunci când problema referitoare la interpretarea sau aplicarea Convenției ori a protocoalelor sale, care este la originea cauzei, face obiectul unei jurisprudențe constante a Curții.

2. Deciziile și hotărârile prevăzute la alin. 1 sunt definitive.

3. Dacă judecătorul ales în numele înaltei părți contractante, parte în cauză, nu este membru al comitetului, acesta din urmă poate, în orice fază a procedurii, să îl invite să participe în locul unuia dintre membri, ținând seama de toți factorii relevanți, inclusiv dacă partea a contestat aplicarea procedurii prevăzute la alin. 1.

Art. 28 a fost modificat de art. 8 din PROTOCOLUL nr. 14 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 39 din 17 martie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 238 din 22 martie 2005.

ART. 29

Decizii ale Camerelor asupra admisibilității și fondului

Dacă nu a fost luată nici o decizie în temeiul art. 27 sau 28 și nici nu a fost pronunțată o hotărâre potrivit art. 28, Camera se pronunță asupra admisibilității și a fondului cererilor individuale formulate conform art. 34. Decizia asupra admisibilității poate fi luată separat.

Alin. 1 al art. 29 a fost modificat de pct. 1 al art. 9 din PROTOCOLUL nr. 14 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 39 din 17 martie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 238 din 22 martie 2005.

2. O Cameră se pronunță asupra admisibilității și a fondului cererilor introduse de state în virtutea art. 33. Cu excepția cazurilor în care Curtea decide altfel, în cazuri excepționale decizia asupra admisibilității se ia separat.

Alin. 2 al art. 29 a fost completat de pct. 2 al art. 9 din PROTOCOLUL nr. 14 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale,

ratificat prin [LEGEA nr. 39 din 17 martie 2005](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 238 din 22 martie 2005.

3. Abrogat.

Alin. 3 al art. 29 a fost abrogat de pct. 3 al art. 9 din PROTOCOLUL nr. 14 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 39 din 17 martie 2005](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 238 din 22 martie 2005.

ART. 30

Desesizarea în favoarea Marii Camere

În cazul în care cauza adusă înaintea unei Camere ridică o problema gravă privitoare la interpretarea convenției sau a protocoalelor sale, sau dacă soluționarea unei probleme poate conduce la o contradicție cu o hotărâre pronunțată anterior de Curte, Camera poate, atât timp cât nu a pronunțat hotărârea sa, să se desesizeze în favoarea Marii Camere.

Art. 30 a fost modificat prin eliminarea cuvintelor "în afara cazului în care una dintre părți se opune la aceasta" conform [art. 3 din PROTOCOLUL nr. 15 din 24 iunie 2013](#) la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ratificat de [LEGEA nr. 157 din 3 decembrie 2014](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 886 din 5 decembrie 2014, devenind paragr. 3 al art. 23.

Pct. 2 al [art. 8 din PROTOCOLUL nr. 15 din 24 iunie 2013](#) la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ratificat de [LEGEA nr. 157 din 3 decembrie 2014](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 886 din 5 decembrie 2014 prevede:

"Modificarea adusă prin art. 3 din prezentul protocol nu se aplică cauzelor pendinte în care una dintre părți s-a opus, anterior intrării în vigoare a prezentului protocol, propunerii uneia dintre camerele Curții de a se desesiza în favoarea Marii Camere."

ART. 31

Atribuții ale Marii Camere

Marea Cameră:

a) se pronunță asupra cererilor introduse în virtutea art. 33 sau a art. 34, atunci când cauza i-a fost deferită de Camera în virtutea art. 30 sau când cauza i-a fost deferită în virtutea art. 43;

Lit. a) a art. 31 a fost modificată de pct. 1 al art. 10 din PROTOCOLUL nr. 14 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 39 din 17 martie 2005](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 238 din 22 martie 2005.

b) se pronunță asupra aspectelor cu privire la care Curtea este sesizată de către Comitetul Miniștrilor în temeiul art. 46 alin. 4; și [...];

Lit. b) a art. 31 a fost introdusă de pct. 2 al art. 10 din PROTOCOLUL nr. 14 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 39 din 17 martie 2005](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 238 din 22 martie 2005.

c) examinează cererile de aviz consultativ introduse în virtutea art. 47.

Lit. b) a art. 31 a devenit lit. c) conform pct. 2 al art. 10 din PROTOCOLUL nr. 14 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale,

ratificat prin [LEGEA nr. 39 din 17 martie 2005](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 238 din 22 martie 2005.

ART. 32

Competența Curții

1. Competența Curții acoperă toate problemele privind interpretarea și aplicarea convenției și a protocoalelor sale, care îi sunt supuse în condițiile prevăzute în art. 33, 34, 46 și 47.

Alin. 1 al art. 32 a fost completat de art. 11 din PROTOCOLUL nr. 14 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 39 din 17 martie 2005](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 238 din 22 martie 2005.

2. În caz de contestare a competenței sale, Curtea hotărăște.

ART. 33

Cauze interstatale

Orice înaltă parte contractantă poate sesiza Curtea asupra oricărei pretense încălcări a prevederilor convenției și ale protocoalelor sale de către o altă înaltă parte contractantă.

ART. 34

Cereri individuale

Curtea poate fi sesizată printr-o cerere de către orice persoană fizică, orice organizație neguvernamentală sau de orice grup de particulari care se pretinde victima a unei încălcări de către una dintre înaltele părți contractante a drepturilor recunoscute în convenție sau în protocoalele sale. Înaltele părți contractante se angajează să nu împiedice prin nici o măsură exercițiul eficace al acestui drept.

ART. 35

Condiții de admisibilitate

1. Curtea nu poate fi sesizată decât după epuizarea căilor de recurs interne, așa cum se înțelege din principiile de drept internațional general recunoscute, și într-un termen de 4 luni, începând cu data deciziei interne definitive.

Pct. 1 al art. 35 a fost modificat prin înlocuirea sintagmei "într-un termen de 6 luni" cu sintagma "într-un termen de 4 luni" conform [art. 4 din PROTOCOLUL nr. 15 din 24 iunie 2013](#) la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ratificat de [LEGEA nr. 157 din 3 decembrie 2014](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 886 din 5 decembrie 2014.

Pct. 3 al [art. 8 din PROTOCOLUL nr. 15 din 24 iunie 2013](#) la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ratificat de [LEGEA nr. 157 din 3 decembrie 2014](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 886 din 5 decembrie 2014 prevede:

"Art. 4 din prezentul protocol va intra în vigoare la expirarea unei perioade de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentului protocol. Art. 4 din prezentul protocol nu se aplică cererilor în care decizia definitivă, în sensul art. 35 par. 1 din Convenție, este anterioară datei intrării în vigoare a art. 4 din prezentul protocol."

2. Curtea nu retine nici o cerere individuală introdusă în aplicarea art. 34, dacă:

- a) ea este anonimă; sau
- b) ea este în mod esențial aceeași cu o cerere examinată anterior de către Curte sau deja supusă unei alte instanțe internaționale de ancheta sau de reglementare și dacă ea nu conține fapte noi.

3. Curtea declară inadmisibilă orice cerere individuală introdusă în temeiul art. 34, atunci când apreciază că:

a) cererea este incompatibilă cu prevederile Convenției sau ale protocoalelor sale, este în mod vădit neîntemeiată ori abuzivă; sau

b) reclamantul nu a suferit nici un prejudiciu important, cu excepția cazului în care respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție și prin protocoalele sale impune examinarea pe fond a cererii.

Lit. b a art. 35 a fost modificată prin eliminarea cuvintelor "și cu condiția de a nu respinge pentru acest motiv nicio cauză care nu a fost examinată corespunzător de o instanță națională" conform [art. 5 din PROTOCOLUL nr. 15 din 24 iunie 2013](#) la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ratificat de [LEGEA nr. 157 din 3 decembrie 2014](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 886 din 5 decembrie 2014.

Alin. 3 al art. 35 a fost modificat de art. 12 din PROTOCOLUL nr. 14 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 39 din 17 martie 2005](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 238 din 22 martie 2005.

4. Curtea respinge orice cerere pe care o consideră inadmisibilă în aplicarea prezentului articol. Ea poate proceda astfel în orice stadiu al procedurii.

ART. 36

Intervenția terților

1. În orice cauză aflată în fața unei Camere sau a Marii Camere, o înaltă parte contractantă, al carei cetățean este reclamantul, are dreptul de a prezenta observații scrise și de a lua parte la audieri.

2. În interesul bunei administrări a justiției, președintele Curții poate invita orice înaltă parte contractantă care nu este parte în cauza sau orice persoană interesată, alta decât reclamantul, să prezinte observații scrise sau să ia parte la audiere.

3. În orice cauză aflată pe rolul unei Camere sau al Marii Camere comisarul pentru drepturile omului al Consiliului Europei poate prezenta observații scrise și poate lua parte la audieri.

Alin. 3 al art. 36 a fost introdus de art. 13 din PROTOCOLUL nr. 14 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 39 din 17 martie 2005](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 238 din 22 martie 2005.

ART. 37

Scoaterea de pe rol

1. În orice stadiu la procedurii, Curtea poate hotărî scoaterea de pe rol a unei cereri atunci când circumstanțele permit să se tragă concluzia că:

a) solicitantul nu dorește să o mai mențină; sau

b) litigiul a fost rezolvat; sau

c) pentru orice alt motiv, constatat de Curte, continuarea examinării cererii nu se mai justifică.

Totuși Curtea continuă examinarea cererii dacă respectarea drepturilor omului garantate prin convenție și prin protocoalele sale o cere.

2. Curtea poate hotărâ repunerea pe rol a unei cereri atunci când ea consideră că împrejurările o justifică.

ART. 38

Examinarea în contradictoriu a cauzei

Curtea examinează cauza în condiții de contradictorialitate cu reprezentanții părților și, dacă este cazul, procedează la o anchetă, pentru a cărei bună desfășurare înaltele părți contractante implicate vor pune la dispoziție toate facilitățile necesare.

Art. 38 a fost modificat de art. 14 din PROTOCOLUL nr. 14 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 39 din 17 martie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 238 din 22 martie 2005.

ART. 39

Soluționări pe cale amiabilă

1. În orice etapă a procedurii Curtea se poate pune la dispoziția părților în vederea soluționării pe cale amiabilă a cauzei, care să reflecte respectarea drepturilor omului, așa cum sunt recunoscute acestea în Convenție și în protocoalele sale.

2. Procedura descrisă la alin. 1 este confidențială.

3. În cazul încheierii unei convenții de rezolvare amiabilă, Curtea scoate cauza de pe rol printr-o decizie care se limitează la o prezentare sumară a situației de fapt și a soluției adoptate.

4. Această decizie este transmisă Comitetului Miniștrilor, care supraveghează executarea clauzelor din convenția de soluționare pe cale amiabilă, așa cum au fost reținute în decizie.

Art. 39 a fost modificat de art. 15 din PROTOCOLUL nr. 14 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 39 din 17 martie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 238 din 22 martie 2005.

ART. 40

Audiere publică și acces la documente

1. Audierea este publică, în afară cazului în care Curtea nu decide altfel, motivat de circumstanțe excepționale.

2. Documentele depuse la grefă sunt accesibile publicului, în afară cazului în care președintele Curții nu decide altfel.

ART. 41

Reparație echitabilă

Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.

ART. 42

Hotărârile Camerelor

Hotărârile Camerelor devin definitive conform dispozițiilor art. 44 paragraful 2.

ART. 43

Retrimiterea în fața Marii Camere

1. Într-un termen de 3 luni de la data hotărârii unei Camere, orice parte în cauză poate, în cazuri excepționale, să ceară retrimiterea cauzei în fața Marii Camere.

2. Un colegiu de cinci judecători ai Marii Camere acceptă cererea în cazul în care cauza ridică o problemă gravă referitoare la interpretarea sau la aplicarea convenției sau a protocoalelor sale, sau o altă problemă gravă cu caracter general.

3. În cazul în care colegiul acceptă cererea, Marea Camera se pronunță asupra cauzei printr-o hotărâre.

ART. 44

Hotărâri definitive

1. Hotărârea Marii Camere este definitivă.

2. Hotărârea unei Camere devine definitivă:

a) atunci când părțile declară că ele nu vor cere retrimiterea cauzei în fața Marii Camere; sau

b) la 3 luni de la data hotărârii, dacă retrimiterea cauzei în fața Marii Camere nu a fost cerută; sau

c) atunci când Colegiul Marii Camere respinge cererea de retrimitere formulată potrivit art. 43.

3. Hotărârea definitivă se publică.

ART. 45

Motivarea hotărârilor și deciziilor

1. Hotărârile, precum și deciziile care declară cererile admisibile sau inadmisibile sunt motivate.

2. Dacă hotărârea nu exprimă în totalitate sau în parte opinia unanimă a judecătorilor, oricare judecător are dreptul să adauge acesteia expunerea opiniei sale separate.

ART. 46

Forța obligatorie și executarea hotărârilor

1. Înaltele părți contractante se obligă să se conformeze hotărârilor definitive ale Curții, pronunțate în cauzele în care sunt părți.

2. Hotărârea definitivă a Curții se transmite Comitetului Miniștrilor care supraveghează executarea acesteia.

3. În cazul în care Comitetul Miniștrilor consideră că supravegherea executării unei hotărâri definitive este împiedicată de o dificultate de interpretare a acestei hotărâri, el poate sesiza Curtea pentru a se pronunța asupra acestei probleme de interpretare. Decizia cu privire la sesizarea Curții se ia prin vot cu o majoritate de două treimi din numărul reprezentanților cu drept de a participa la lucrările Comitetului Miniștrilor.

4. În cazul în care Comitetul Miniștrilor consideră că o înaltă parte contractantă refuză să se conformeze unei hotărâri definitive pronunțate într-un litigiu în care este parte, acesta poate, după ce a pus în întârziere înalta parte contractantă, să sesizeze Curtea cu privire la problema respectării de către aceasta a obligației prevăzute la alin. 1, printr-o decizie luată cu votul majorității de două treimi din numărul reprezentanților cu drept de a participa la lucrările Comitetului Miniștrilor.

5. Dacă Curtea constată o încălcare a prevederilor alin. 1, trimite cauza Comitetului Miniștrilor pentru ca acesta să examineze măsurile care se impun. Dacă Curtea constată că nu s-a produs o încălcare a prevederilor alin. 1, va transmite cauza Comitetului Miniștrilor, care va decide încetarea supravegherii executării.

Art. 46 a fost modificat de art. 16 din PROTOCOLUL nr. 14 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 39 din 17 martie 2005](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 238 din 22 martie 2005.

ART. 47

Avize consultative

1. Curtea poate, la cererea Comitetului Miniștrilor, să dea avize consultative asupra problemelor juridice privind interpretarea convenției și a protocoalelor sale.

2. Aceste avize nu se pot referi la probleme legate de conținutul său de întinderea drepturilor și a libertăților definite în titlul I al convenției și în protocoalele sale, nici asupra altor probleme de care Curtea sau Comitetul Miniștrilor ar putea să ia cunoștință ca urmare a introducerii unui recurs prevăzut în convenție.

3. Decizia Comitetului Miniștrilor de a cere un aviz Curții este luată prin votul majorității reprezentanților care au dreptul de a face parte din acesta.

ART. 48

Competența consultativă a Curții

Curtea decide dacă cererea de aviz consultativ prezentată de Comitetul Miniștrilor este de competența sa, așa cum aceasta este definită de art. 47.

ART. 49

Motivarea avizelor consultative

1. Avizul Curții trebuie motivat.

2. Dacă avizul nu exprimă în tot sau în parte opinia unanimă a judecătorilor, oricare judecător are dreptul să alăture acestuia expunerea opiniei sale separate.

3. Avizul Curții este transmis Comitetului Miniștrilor.

ART. 50

Cheltuieli de funcționare a Curții

Cheltuielile de funcționare a Curții sunt în sarcina Consiliului European.

ART. 51

Privilegiile și imunități ale judecătorilor

Judecătorii se bucură, pe timpul exercitării funcțiilor lor, de privilegiile și imunitățile prevăzute la art. 40 din Statutul Consiliului European și de acordurile încheiate în virtutea acestui articol.

Titlul II a fost introdus de art. 1 din PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Titlul III

Titlul V a devenit Titlul III conform pct. 1 al art. 2 din PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

ART. 52

Anchetele secretarului general

Oricare înaltă parte contractantă va furniza, la solicitarea secretarului general al Consiliului European, explicațiile cerute asupra felului în care dreptul său intern asigură aplicarea efectivă a tuturor dispozițiilor acestei convenții.

Art. 57 a devenit art. 52 conform pct. 1 al art. 2 din PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Titlul art. 52 a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Art. 58 a fost suprimat de pct. 1 al art. 2 din PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Art. 59 a fost suprimat de pct. 1 al art. 2 din PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

ART. 53

Apărarea drepturilor omului recunoscute

Nici o dispoziție din prezenta convenție nu va fi interpretată ca limitând sau aducând atingere drepturilor omului și libertăților fundamentale care ar putea fi recunoscute conform legilor oricărei părți contractante sau oricărei alte convenții la care această parte contractantă este parte.

Art. 60 a devenit art. 53 conform pct. 1 al art. 2 din PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Titlul art. 53 a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

ART. 54

Competențele Comitetului Miniștrilor

Nici o dispoziție a prezentei convenții nu aduce atingere competențelor conferite Comitetului Miniștrilor prin Statutul Consiliului Europei.

Art. 61 a devenit art. 54 conform pct. 1 al art. 2 din PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Titlul art. 54 a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Art. 55

Renunțarea la alte mijloace de reglementare a diferendelor

Înaltele părți contractante renunță reciproc, în afară unei înțelegeri speciale, să se prevaleze de tratatele, convențiile sau de declarațiile care există între ele, în vederea supunerii, pe calea unei cereri, a unui diferend apărut din interpretarea sau aplicarea prezentei convenții unui alt mod de reglementare decât cele prevăzute de numita convenție.

Art. 62 a devenit art. 55 conform pct. 1 al art. 2 din PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Titlul art. 55 a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

ART. 56

Aplicare teritorială

1. Orice stat poate, în momentul ratificării, sau în orice alt moment ulterior să declare, prin notificare adresată secretarului general al Consiliului Europei, că prezenta convenție se va aplica sub rezerva paragrafului 4 al prezentului articol tuturor sau unuia dintre teritoriile ale căror relații internaționale el le asigură.

2. Convenția se va aplica teritoriului sau teritoriilor desemnate în notificare începând cu a 30-a zi socotită de la data la care secretarul general al Consiliului Europei va fi primit această notificare.

3. În respectivele teritorii, dispozițiile prezentei convenții vor fi aplicate ținând seama de necesitățile locale.

4. Orice stat care a făcut o declarație conform primului paragraf din acest articol poate ulterior, în orice moment, să declare relativ la unul sau mai multe teritorii vizate în aceasta declarație că acceptă competența Curții de a lua cunoștință de cererile persoanelor fizice, organizațiilor neguvernamentale sau ale grupurilor de persoane particulare, conform art. 34 din convenție.

Art. 63 a devenit art. 56 conform pct. 1 al art. 2 din PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Titlul art. 56 a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Art. 56 a fost modificat de pct. 3 al art. 2 din PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

ART. 57

Rezerve

1. Oricare stat poate, în momentul semnării prezentei convenții sau al depunerii instrumentului sau de ratificare, să formuleze o rezervă în legătură cu o dispoziție anume a convenției, în măsura în care o lege atunci în vigoare pe teritoriul său nu este conformă cu aceasta dispoziție. Rezervele cu caracter general nu sunt autorizate în termenii prezentului articol.

2. Orice rezerva emisă conform prezentului articol necesita o scurta expunere privind legea în cauza.

Art. 64 a devenit art. 57 conform pct. 1 al art. 2 din PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Titlul art. 57 a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

ART. 58

Denunțare

1. O înaltă parte contractantă nu poate denunța prezenta convenție decât după expirarea unui termen de 5 ani începând cu data intrării în vigoare a convenției în ceea ce o privește și prin intermediul unui preaviz de 6 luni, dat printr-o notificare adresată secretarului general al Consiliului Europei, care informează despre aceasta celelalte părți contractante.

2. Aceasta denunțare nu poate avea drept efect să dezlege înaltă parte contractantă interesată de obligațiile conținute în prezenta convenție în ceea ce privește orice fapt care, putând constitui o încălcare a acestor obligații, ar fi fost comis de ea anterior datei la care denunțarea își produce efectele.

3. Sub aceeași rezervă ar înceta de a mai fi parte la prezenta convenție orice parte contractantă care ar înceta de a mai fi membru al Consiliului Europei.

4. Convenția poate fi denunțată conform dispozițiilor paragrafelor precedente în ceea ce privește orice teritoriu pentru care ea a fost declarată aplicabilă potrivit art. 56.

Art. 65 a devenit art. 58 conform pct. 1 al art. 2 din PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Titlul art. 58 a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Paragraful 4 al art. 58 a fost modificat de pct. 3 al art. 2 din PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

ART. 59

Semnare și ratificare

1. Prezenta convenție este deschisă spre semnare membrilor Consiliului Europei. Ea va fi ratificată. Ratificările vor fi depuse la secretarul general al Consiliului Europei.

2. Uniunea Europeană poate adera la prezenta Convenție.

Alin. 2 al art. 59 a fost introdus de pct. 1 al art. 17 din PROTOCOLUL nr. 14 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 39 din 17 martie 2005](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 238 din 22 martie 2005.

3. Prezenta convenție va intra în vigoare după depunerea a zece instrumente de ratificare.

Alin. 2 al art. 59 a devenit alin. 3 conform pct. 2 al art. 17 din PROTOCOLUL nr. 14 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 39 din 17 martie 2005](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 238 din 22 martie 2005.

4. Pentru orice semnatar care o va ratifică ulterior, convenția va intra în vigoare din momentul depunerii instrumentului de ratificare.

Alin. 3 al art. 59 a devenit alin. 4 conform pct. 2 al art. 17 din PROTOCOLUL nr. 14 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 39 din 17 martie 2005](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 238 din 22 martie 2005.

5. Secretarul general al Consiliului Europei va notifica tuturor membrilor Consiliului Europei intrarea în vigoare a convenției, numele înaltelor părți contractante care au ratificat-o, precum și depunerea oricărui instrument de ratificare intervenită ulterior.

Alin. 4 al art. 59 a devenit alin. 5 conform pct. 2 al art. 17 din PROTOCOLUL nr. 14 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 39 din 17 martie 2005](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 238 din 22 martie 2005.

Art. 66 a devenit art. 59 conform pct. 1 al art. 2 din PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Titlul art. 59 a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Încheiată la Roma, la 4 noiembrie 1950, în limbile franceza și engleza, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar care va fi depus în arhivele Consiliului Europei.

Secretarul general va transmite copie certificată tuturor semnatarilor.

Guvernele semnatare, membre ale Consiliului Europei,
hotărâte să ia măsuri de natura să asigure garantarea colectivă a drepturilor și libertăților, altele decât cele care sunt deja înscrise în titlul I al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare convenția),
au convenit asupra celor ce urmează:

Protecția proprietății

ART. 1

Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.

Titlul art. 1 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Dreptul de instruire

ART. 2

Nimănui nu i se poate refuza dreptul de instruire. Statul, în exercitarea funcțiilor pe care și le va asuma în domeniul educației și al învățământului, va respecta dreptul părinților de a asigura aceasta educație și acest învățământ conform convingerilor lor religioase și filozofice.

Titlul art. 2 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Dreptul la alegeri libere

ART. 3

Înaltele părți contractante se angajează să organizeze, la intervale rezonabile, alegeri libere cu vot secret, în condițiile care asigura libera exprimare a opiniei poporului cu privire la alegerea corpului legislativ.

Titlul art. 3 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Aplicare teritorială

ART. 4

Orice înaltă parte contractantă poate, în momentul semnării ori al ratificării prezentului protocol sau în orice alt moment ulterior, să comunice secretarului general al Consiliului Europei o declarație precizând măsura în care aceasta se angajează ca dispozițiile prezentului protocol să se aplice anumitor teritorii care sunt desemnate în declarația respectivă și ale căror relații internaționale aceasta le asigură.

Orice înaltă parte contractantă care a comunicat o declarație în virtutea paragrafului precedent poate, după un anumit interval de timp, să comunice o nouă

declarație care să modifice termenii oricărei declarații anterioare sau care să pună capăt aplicării dispozițiilor prezentului protocol cu privire la un anumit teritoriu.

O declarație făcută potrivit prezentului articol va fi considerată ca fiind în conformitate cu paragraful 1 din art. 56 al convenției.

Titlul art. 4 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Art. 4 din Protocol a fost modificat de lit. b) a pct. 4 al art. 2 din PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Raportare la convenție

ART. 5

Înaltele părți contractante vor considera art. 1, 2, 3 și 4 din acest protocol că articole adiționale la convenție și toate dispozițiile convenției se vor aplica în consecință.

Titlul art. 5 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Semnare și ratificare

ART. 6

Prezentul protocol este deschis spre semnare membrilor Consiliului Europei, semnatori ai convenției; el va fi ratificat o dată cu convenția sau după ratificarea acesteia. El va intra în vigoare după depunerea a zece instrumente de ratificare. Pentru oricare semnatar care îl va ratifica ulterior, protocolul va intra în vigoare o data cu depunerea instrumentului de ratificare.

Instrumentele de ratificare vor fi depuse la secretarul general al Consiliului Europei, care va notifica tuturor membrilor numele celor care au ratificat protocolul.

Încheiat la Paris la 20 martie 1952, în limbile franceză și engleză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar care va fi depus în arhivele Consiliului Europei. Secretarul general va transmite copie certificată fiecăruia dintre statele semnatare.

Titlul art. 6 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

PROTOCOLUL Nr. 2

atribuind Curții Europene a Drepturilor Omului competența de a da avize consultative
Strasbourg, 6.V.1963

Protocolul nr. 2 a fost înlocuit cu Titlul II conform art. 1 din Protocolului nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995. A se vedea în acest sens Titlul II din Convenție.

recunoscând anumite drepturi și libertăți, altele decât cele deja înscrise în convenție și în primul Protocol adițional la convenție
Strasbourg, 16.IX.1963

Guvernele semnatare, membre ale Consiliului Europei,
hotărâte să ia măsuri de natura să asigure garantarea colectivă a drepturilor și libertăților, altele decât cele care sunt deja înscrise în titlul I al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare convenția), și în art. 1 - 3 din primul Protocol adițional la convenție, semnat la Paris la 20 martie 1952,
au convenit asupra celor ce urmează:

Interzicerea privării de libertate pentru datorii

ART. 1

Nimeni nu poate fi privat de libertatea sa pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligație contractuală.

Titlul art. 1 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Libertatea de circulație

ART. 2

1. Oricine se găsește în mod legal pe teritoriul unui stat are dreptul să circule în mod liber și să-și aleagă în mod liber reședința sa.
2. Orice persoană este liberă să părăsească orice țară, inclusiv pe a sa.
3. Exercițarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor constrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, siguranță publică, menținerea ordinii publice, prevenirea faptelor penale, protecția sănătății sau a moralei, ori pentru protejarea drepturilor și libertăților altora.
4. Drepturile recunoscute în paragraful 1 pot, de asemenea, în anumite zone determinate, să facă obiectul unor restrângeri care, prevăzute de lege, sunt justificate de interesul public într-o societate democratică.

Titlul art. 2 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Interzicerea expulzării propriilor cetățeni

ART. 3

1. Nimeni nu poate fi expulzat printr-o măsură individuală sau colectivă, de pe teritoriul statului al cărui cetățean este.
2. Nimeni nu poate fi privat de dreptul de a intra pe teritoriul statului al cărui cetățean este.

Titlul art. 3 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Interzicerea expulzării colective de străini

ART. 4

Expulzările colective de străini sunt interzise.

Titlul art. 4 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale,

ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Aplicare teritorială

ART. 5

1. Orice înaltă parte contractantă poate, în momentul semnării ori al ratificării prezentului protocol sau în orice moment ulterior, să comunice secretarului general al Consiliului Europei o declarație precizând măsura în care ea se angajează ca dispozițiile prezentului protocol să se aplice anumitor teritorii care sunt desemnate în declarația respectivă și ale căror relații internaționale ea le asigură.

2. Orice înaltă parte contractantă care a comunicat o declarație în virtutea paragrafului precedent poate, periodic, să comunice o nouă declarație prin care să modifice termenii oricărei declarații anterioare sau prin care să pună capăt aplicării dispozițiilor prezentului protocol cu privire la un anumit teritoriu.

3. O declarație făcută potrivit prezentului articol va fi considerată ca fiind făcută în conformitate cu paragraful 1 din art. 56 al convenției.

4. Teritoriul oricărui stat la care se aplică prezentul protocol, în virtutea ratificării sau a acceptării sale de către respectivul stat, și fiecare dintre teritoriile cu privire la care protocolul se aplică, în virtutea unei declarații semnate de respectivul stat conform prezentului articol, vor fi considerate ca teritorii distincte în sensul referirilor la teritoriul unui stat, făcute de art. 2 și 3.

5. Orice stat care a făcut o declarație potrivit paragrafului 1 sau 2 al prezentului articol poate ulterior, în orice moment, să declare, referitor la unul sau la mai multe teritorii vizate în aceasta declarație, că acceptă competența Curții de a primi cererile persoanelor fizice, ale organizațiilor neguvernamentale sau ale grupurilor de persoane particulare, conform art. 34 din convenție privitor la art. 1-4 din prezentul protocol sau la unele dintre acestea.

Titlul art. 5 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Paragraful 3 al art. 5 a fost modificat de lit. b) a pct. 5 al art. 2 din PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Paragraful 5 al art. 5 a fost introdus de lit. b) a pct. 5 al art. 2 din PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Raportare la convenție

ART. 6

1. Înaltele părți contractante vor considera art. 1 - 5 ale acestui protocol ca articole adiționale la convenție și toate dispozițiile convenției se vor aplica în consecință.

Titlul art. 6 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Paragraful 2 al art. 6 a fost suprimat de lit. c) a pct. 5 al art. 2 din PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Semnare și ratificare

ART. 7

1. Prezentul protocol este deschis spre semnare membrilor Consiliului European, semnatori ai convenției; el va fi ratificat o dată cu convenția sau după ratificarea acesteia. El va intra în vigoare după depunerea a cinci instrumente de ratificare. Pentru oricare semnatar care îl va ratifica ulterior, protocolul va intra în vigoare o dată cu depunerea instrumentului de ratificare.

2. Instrumentele de ratificare vor fi depuse la secretarul general al Consiliului European care va notifica tuturor membrilor numele celor care au ratificat protocolul.

În considerarea celor de mai sus, subsemnații, având depline puteri în acest sens, au semnat prezentul protocol.

Încheiat la Strasbourg la 16 septembrie 1963, în limbile franceză și engleză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar care va fi depus în arhivele Consiliului European. Secretarul general va transmite copie certificată fiecăruia dintre statele semnatare.

Titlul art. 7 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

PROTOCOLUL Nr. 6

privind abolirea pedepsei cu moartea
Strasbourg, 28.IV.1983

Statele membre ale Consiliului European, semnatare ale prezentului protocol la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare convenția),

considerând că progresele intervenite în mai multe state membre ale Consiliului European exprima o tendință generală în favoarea abolirii pedepsei cu moartea, au convenit asupra celor ce urmează:

Abolirea pedepsei cu moartea

ART. 1

Pedeapsa cu moartea este abolită. Nimeni nu poate fi condamnat la o asemenea pedeapsă și nici executat.

Titlul art. 1 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Pedeapsa cu moartea în timp de război

ART. 2

Un stat poate să prevadă în legislația sa pedeapsa cu moartea pentru acte săvârșite în timp de război sau de pericol iminent de război; o asemenea pedeapsă nu va fi aplicată decât în cazurile prevăzute de aceasta legislație și conform dispozițiilor sale.

Statul respectiv va comunica secretarului general al Consiliului European dispozițiile aferente ale legislației în cauză.

Titlul art. 2 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin [LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

ART. 3

Interzicerea derogărilor

Nici o derogare de la dispozițiile prezentului protocol pe temeiul art. 15 din convenție nu este îngăduită.

Titlul art. 3 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Interzicerea rezervelor

ART. 4

Nici o rezerva la dispozițiile prezentului protocol pe temeiul art. 57 din convenție nu este admisă.

Titlul art. 4 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Art. 4 a fost modificat de lit. b) a pct. 6 al art. 2 din PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Aplicare teritorială

ART. 5

1. Orice stat poate, în momentul semnării sau în momentul depunerii instrumentului său de ratificare, de acceptare sau de aprobare, să desemneze teritoriul sau teritoriile cu privire la care se va aplica prezentul protocol.

2. Orice stat poate, în orice moment ulterior, printr-o declarație adresată secretarului general al Consiliului European să extindă aplicarea prezentului protocol la oricare alt teritoriu desemnat în declarație. Protocolul va intra în vigoare cu privire la acest teritoriu, în prima zi a lunii care urmează datei primirii declarației de către secretarul general.

3. Orice declarație făcută în virtutea celor două paragrafe precedente va putea fi retrasă, în ceea ce privește orice teritoriu desemnat în aceasta declarație, prin notificare adresată secretarului general. Retragera va produce efecte din prima zi a lunii care urmează datei primirii notificării de către secretarul general.

Titlul art. 5 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Raportare la convenție

ART. 6

Statele părți considera art. 1 - 5 ale prezentului protocol că articole adiționale la convenție și toate dispozițiile convenției se aplică în consecință.

Titlul art. 6 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Semnare și ratificare

ART. 7

Prezentul protocol este deschis spre semnare statelor membre ale Consiliului European, semnatare ale convenției. El va fi supus ratificării, acceptării sau aprobării. Un stat membru al Consiliului European nu va putea să ratifice, să accepte

sau să aprobe prezentul protocol fără ca, simultan sau anterior, să fi ratificat convenția. Instrumentele de ratificare, de acceptare sau de aprobare vor fi depuse la secretarul general al Consiliului Europei.

Titlul art. 7 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Intrare în vigoare

ART. 8

1. Prezentul protocol va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează datei la care cinci state membre ale Consiliului Europei își vor exprima consimțământul de a fi legate prin protocol, conform dispozițiilor art. 7.

2. Pentru orice stat membru care își va exprima ulterior consimțământul de a fi legat prin protocol, acesta va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează datei depunerii instrumentului de ratificare, de acceptare sau de aprobare.

Titlul art. 8 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Funcțiile depozitarului

ART. 9

Secretarul general al Consiliului Europei va notifica statelor membre ale consiliului:

- a) orice semnare;
- b) depunerea oricărui instrument de ratificare, de acceptare sau de aprobare;
- c) orice dată de intrare în vigoare a prezentului protocol, conform art. 5 și 8;
- d) orice alt act, notificare sau comunicare având o legătură cu prezentul protocol.

În considerarea celor de mai sus, subsemnații, având depline puteri în acest scop, au semnat prezentul protocol.

Încheiat la Strasbourg la 28 aprilie 1983, în limbile franceza și engleza, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar, care va fi depus în arhivele Consiliului Europei. Secretarul general al Consiliului Europei va transmite copie certificată fiecăruia dintre statele membre ale Consiliului Europei.

Titlul art. 9 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

PROTOCOLUL Nr. 7

Strasbourg, 22.XI.1984

Statele membre ale Consiliului Europei, semnatare ale prezentului protocol, hotărâte să ia noi măsuri de natura să asigure garantarea colectivă a anumitor drepturi și libertăți prin Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare convenția),
au convenit asupra celor ce urmează:

Garanții procedurale în cazul expulzării de străini

ART. 1

1. Un străin care își are reședința în mod legal pe teritoriul unui stat nu poate fi expulzat decât în temeiul executării unei hotărâri luate conform legii și el trebuie să poată:

- a) să prezinte motivele care pledează împotriva expulzării sale;
- b) să ceară examinarea cazului sau; și
- c) să ceară să fie reprezentat în acest scop în fața autorităților competente sau a uneia ori a mai multor persoane desemnate de către această autoritate.

2. Un străin poate fi expulzat înainte de exercitarea drepturilor enumerate în paragraful 1 a), b) și c) al acestui articol, atunci când expulzarea este necesară în interesul ordinii publice sau se întemeiază pe motive de securitate națională.

Titlul art. 1 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Dreptul la doua grade de jurisdicție în materie penală

ART. 2

1. Orice persoană declarată vinovată de o infracțiune de către un tribunal are dreptul să ceară examinarea declarației de vinovăție sau a condamnării de către o jurisdicție superioară. Exercitarea acestui drept, inclusiv motivele pentru care acesta poate fi exercitat, sunt reglementate de lege.

2. Acest drept poate face obiectul unor excepții în cazul infracțiunilor minore, așa cum acestea sunt definite de lege, sau când cel interesat a fost judecat în prima instanță de către cea mai înaltă jurisdicție ori a fost declarat vinovat și condamnat ca urmare a unui recurs împotriva achitării sale.

Titlul art. 2 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Dreptul la despăgubiri în caz de eroare judiciară

ART. 3

Atunci când o condamnare penală definitivă este ulterior anulată sau când este acordată grațierea, pentru ca un fapt nou sau recent descoperit dovedește ca s-a produs o eroare judiciară, persoana care a suferit o pedeapsă din cauza acestei condamnări este despăgubită conform legii ori practicii în vigoare în statul respectiv, cu excepția cazului în care se dovedește că nedescoperirea în timp util a faptului necunoscut îi este imputabilă în tot sau în parte.

Titlul art. 3 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori

ART. 4

1. Nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceluiasi stat pentru săvârșirea infracțiunii pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurii penale ale acestui stat.

2. Dispozițiile paragrafului precedent nu împiedică redeschiderea procesului, conform legii și procedurii penale a statului respectiv, dacă fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată.

3. Nici o derogare de la prezentul articol nu este îngăduită în temeiul art. 15 din convenție.

Titlul art. 4 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale,

ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Egalitatea între soți

ART. 5

Soții se bucură de egalitate în drepturi și în responsabilități cu caracter civil, între ei și în relațiile cu copiii lor în ceea ce privește căsătoria, pe durata căsătoriei și cu prilejul desfacerii acesteia. Prezentul articol nu împiedică statele să ia măsurile necesare în interesul copiilor.

Titlul art. 5 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Aplicare teritorială

ART. 6

1. Orice stat poate, în momentul semnării sau în momentul depunerii instrumentului său de ratificare, de acceptare sau de aprobare, să desemneze teritoriul său teritoriile cu privire la care se va aplica prezentul protocol, precizând măsura în care el se angajează ca dispozițiile prezentului protocol să se aplice acestui sau acestor teritorii.

2. Orice stat poate, în orice moment ulterior, printr-o declarație adresată secretarului general al Consiliului European, să extindă aplicarea prezentului protocol la oricare alt teritoriu desemnat în declarație. Protocolul va intra în vigoare pentru acest teritoriu în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de 2 luni de la data primirii declarației de către secretarul general.

3. Orice declarație făcută în virtutea celor două paragrafe precedente va putea fi retrasă sau modificată, în ceea ce privește orice teritoriu desemnat în aceasta declarație, prin notificare adresată secretarului general. Retragerea sau modificarea va produce efecte în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de 2 luni de la data primirii notificării de către secretarul general.

4. O declarație potrivit prezentului articol va fi considerată ca fiind în conformitate cu paragraful 1 din art. 56 al convenției.

5. Teritoriul oricărui stat cu privire la care prezentul protocol se aplică în virtutea ratificării, a acceptării sau a aprobării sale de către statul respectiv și fiecare dintre teritoriile cu privire la care protocolul se aplică în baza unei declarații făcute de respectivul stat, conform prezentului articol, pot fi considerate ca teritorii distincte în sensul referirii la teritoriul unui stat făcute la art. 1.

6. Orice stat care a făcut o declarație potrivit paragrafului 1 sau 2 al prezentului articol poate ulterior, în orice moment, să declare, referitor la unul sau la mai multe teritorii vizate în aceasta declarație, că accepta competența Curții de a primi cererile persoanelor fizice, ale organizațiilor neguvernamentale sau ale grupurilor de persoane particulare, conform art. 34 din convenție privitor la art. 1-5 din prezentul protocol.

Titlul art. 6 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Paragraful 4 al art. 6 a fost modificat de lit. b) a pct. 7 al art. 2 din PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Paragraful 6 al art. 6 a fost introdus de lit. b) a pct. 7 al art. 2 din PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților

fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Raportare la convenție

ART. 7

1. Statele părți considera art. 1 - 6 ale prezentului protocol ca articolele adiționale la convenție și toate dispozițiile convenției se aplică în consecință.

Titlul art. 7 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Paragraful 2 al art. 7 din Protocol a fost suprimat de lit. c) a pct. 7 al art. 2 din PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Semnare și ratificare

ART. 8

Prezentul protocol este deschis spre semnare statelor membre ale Consiliului Europei care au semnat convenția. El va fi supus ratificării, acceptării sau aprobării. Un stat membru al Consiliului Europei nu poate ratifica, accepta sau aproba prezentul protocol fără să fi ratificat simultan sau anterior convenția. Instrumentele de ratificare, de acceptare sau de aprobare vor fi depuse la secretarul general al Consiliului Europei.

Titlul art. 8 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Intrare în vigoare

ART. 9

1. Prezentul protocol va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de 2 luni de la data la care șapte state membre ale Consiliului Europei își vor fi exprimat consimțământul de a fi legate prin protocol conform dispozițiilor art. 8.

2. Pentru orice stat membru care își va exprima ulterior consimțământul de a fi legat prin protocol, acesta va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de 2 luni de la data depunerii instrumentului de ratificare de acceptare sau de aprobare.

Titlul art. 9 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

Funcțiile depozitarului

ART. 10

Secretarul general al Consiliului Europei va notifica tuturor statelor membre ale Consiliului Europei:

- a) orice semnare;
- b) depunerea oricărui instrument de ratificare, de acceptare sau aprobare;
- c) orice dată de intrare în vigoare a prezentului protocol conform art. 6 și 9;
- d) orice alt act, notificare sau declarație având legătură cu prezentul protocol.

În considerarea celor de mai sus, subsemnații, având depline puteri în acest scop, au semnat prezentul protocol.

Încheiat la Strasbourg la 22 noiembrie 1984, în limbile franceză și engleză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar, care va fi depus în arhivele Consiliului European. Secretarul general al Consiliului European va transmite copie certificată fiecăruia dintre statele membre ale Consiliului European.

Titlul art. 10 din Protocol a fost inserat potrivit anexei la PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

PROTOCOLUL Nr. 9

Roma, 6.XI.1990

Abrogat

PROTOCOLUL nr. 9 a fost abrogat de pct. 8 al art. 2 din PROTOCOLUL nr. 11 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificat prin LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

PROTOCOLUL Nr. 10

Strasbourg, 25.III.1992

Statele membre ale Consiliului European, semnatare ale prezentului protocol la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare convenția), considerând că este recomandabil să amendeze art. 32 al convenției în vederea reducerii majorității de două treimi care este prevăzută, au convenit asupra celor ce urmează:

ART. 1

Cuvintele "de două treimi" sunt suprimate din paragraful 1 al art. 32 al convenției.

ART. 2

Prezentul protocol este deschis spre semnare statelor membre ale Consiliului European, semnatare ale convenției, care își pot exprima consimțământul lor de a fi legate prin:

- a) semnare fără rezerva ratificării, a acceptării sau a aprobării; sau
- b) semnare sub rezerva ratificării, a acceptării sau a aprobării, urmată de ratificare, de acceptare sau de aprobare.

2. Instrumentele de ratificare, de acceptare sau de aprobare vor fi depuse la secretarul general al Consiliului European.

ART. 3

Prezentul protocol va intra în vigoare în prima zi a lunii care va urma expirării unei perioade de 3 luni de la data la care toate părțile la convenție își vor fi exprimat consimțământul lor de a fi legate prin protocol conform dispozițiilor art. 2.

ART. 4

Secretarul general al Consiliului European va notifica statelor membre ale Consiliului European:

- a) orice semnare;
  - b) depunerea oricărui instrument de ratificare, de acceptare sau de aprobare;
  - c) data intrării în vigoare a prezentului protocol conform art. 3;
  - d) orice alt act, notificare sau comunicare în legătură cu prezentul protocol.
- În considerarea celor de mai sus, subsemnații, având depline puteri în acest scop, au semnat prezentul protocol.

Încheiat la Strasbourg la 25 martie 1992, în limbile franceză și engleză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar care va fi depus în arhivele

Consiliului European. Secretarul general al Consiliului European va comunica copie certificată fiecăruia dintre statele membre ale Consiliului European.

PROTOCOLUL NR. 11

la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale referitor la restructurarea mecanismului de control stabilit prin convenție*)

-----

*) Traducere.

Strasbourg, 11 mai 1994

Statele membre ale Consiliului European, semnatare ale prezentului Protocol la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare convenția),

considerând că este necesar și urgent să restructureze mecanismul de control stabilit de convenție pentru a menține și a întări eficacitatea apărării drepturilor omului și a libertăților fundamentale prevăzute de convenție, având în vedere, în principal, creșterea numărului de cereri și de state membre ale Consiliului European,

considerând că se impune, prin urmare, amendarea anumitor dispoziții ale convenției în sensul înlocuirii, în special, a Comisiei și a Curții Europene a Drepturilor Omului existente printr-o nouă Curte permanentă,

având în vedere Rezoluția nr. 1 adoptată la Conferința Ministerială Europeană asupra Drepturilor Omului, ținută la Viena la 19-20 martie 1985,

având în vedere Recomandarea nr. 1194 (1992), adoptată de Adunarea Parlamentară a Consiliului European la 6 octombrie 1992,

având în vedere decizia luată asupra reformei mecanismului de control al convenției de către șefii de stat și de guvern ai statelor membre ale Consiliului European în Declarația de la Viena din 9 octombrie 1993,

au convenit asupra celor ce urmează:

ART. 1

Textele titlurilor II-IV din convenție (articolele 19-56) și Protocolul nr. 2 atribuind Curții Europene a Drepturilor Omului competența de a da avize consultative sunt înlocuite cu următorul titlu II din convenție (articolele 19-51):

"TITLUL II

Curtea Europeană a Drepturilor Omului

ART. 19

Înființarea Curții

Pentru a asigura respectarea angajamentelor care decurg pentru înaltele părți contractante din prezenta convenție și din protocoalele sale, se înființează o Curte Europeană a Drepturilor Omului, numită în continuare Curtea. Aceasta va funcționa permanent.

ART. 20

Numărul judecătorilor

Curtea se compune dintr-un număr de judecători egal cu cel al înaltelor părți contractante.

ART. 21

Condiții de exercitare a funcțiilor

1. Judecătorii trebuie să se bucure de cea mai înaltă reputație morală și să întrunească condițiile cerute pentru exercitarea unor înalte funcțiuni judiciare sau să fie juriști având o competență recunoscută.

2. Judecătorii își exercită mandatul cu titlu individual.

3. În cursul mandatului lor, judecătorii nu pot exercita nici o activitate incompatibilă cu cerințele de independență, de imparțialitate sau de disponibilitate impuse de o activitate cu caracter permanent; orice problemă ridicată în aplicarea acestui paragraf este rezolvată de către Curte.

ART. 22

Alegerea judecătorilor

1. Judecătorii sunt aleși de Adunarea Parlamentară în numele fiecărei înalte părți contractante, cu majoritatea voturilor exprimate, de pe o listă de trei candidați prezentați de înalta parte contractantă.

2. Aceeași procedură este urmată pentru a completa Curtea în cazul aderării de noi înalte părți contractante și pentru a se ocupa locurile devenite vacante.

ART. 23

Durata mandatului

1. Judecătorii sunt aleși pentru o durată de 6 ani. Ei pot fi realeși. Totuși, mandatele unei jumătăți din numărul judecătorilor desemnați la prima alegere se vor încheia la împlinirea a 3 ani.

2. Judecătorii al căror mandat se va încheia la împlinirea perioadei inițiale de 3 ani sunt desemnați prin tragere la sorți, efectuată de către secretarul general al Consiliului European, imediat după alegerea lor.

3. Pentru a se asigura, în măsura posibilului, reînnoirea mandatelor unei jumătăți din numărul judecătorilor la fiecare 3 ani, Adunarea Parlamentară poate, înainte de a proceda la orice alegere ulterioară, să decidă ca unul sau mai multe mandate ale judecătorilor ce urmează să fie aleși să aibă o alta durată decât cea de 6 ani, fără ca totuși ea să poată depăși 9 ani sau să fie mai mică de 3 ani.

4. În cazul în care trebuie atribuite mai multe mandate și Adunarea Parlamentară aplică paragraful precedent, repartizarea mandatelor se face prin tragere la sorți, efectuată de către secretarul general al Consiliului European, imediat după alegere.

5. Judecătorul ales în locul unui judecător al cărui mandat nu a expirat va duce la sfârșit mandatul predecesorului său.

6. Mandatul judecătorilor se încheie atunci când ei împlinesc vârsta de 70 de ani.

7. Judecătorii rămân în funcție până la înlocuirea lor. Ei continuă totuși să se ocupe de cauzele cu care au fost deja sesizați.

ART. 24

Revocare

Un judecător nu poate fi revocat din funcțiile sale decât dacă ceilalți judecători decid, cu majoritate de două treimi, că el a încetat să corespundă condițiilor necesare.

ART. 25

Grefa și secretari juridici

Curtea dispune de o grefă ale cărei sarcini și organizare sunt stabilite prin regulamentul Curții. Ea este asistată de secretari juridici.

ART. 26

Adunarea plenară a Curții

Curtea reunită în Adunarea plenară:

- a) alege, pentru o durată de 3 ani, pe președintele său și pe unul sau doi vicepreședinți; ei pot fi realeși;
- b) constituie Camere pentru o perioadă determinată;
- c) alege președinții camerelor Curții, care pot fi realeși;
- d) adoptă regulamentul Curții; și
- e) alege greșierul și unul sau mai mulți greșieri adjuncți.

ART. 27

Comitete, Camere și Marea Camera

1. Pentru examinarea cauzelor aduse înaintea sa, Curtea își desfășoară activitatea în comitete de trei judecători, în Camere de șapte judecători și într-o Mare Cameră de șaptesprezece judecători. Camerele Curții constituie comitete pentru o perioadă determinată.

2. Judecătorul ales în numele unui stat-parte la litigiu este membru de drept al Camerei și al Marii Camere; în cazul absenței acestui judecător sau atunci când el nu-și poate desfășura activitatea, acest stat-parte desemnează o persoană care să activeze în calitate de judecător.

3. Fac, de asemenea, parte din Marea Camera președintele Curții, vicepreședinții, președinții Camerelor și alți judecători desemnați conform regulamentului Curții. Când cauza este deferită Marii Camere în virtutea art. 43, nici un judecător al Camerei care a emis hotărârea nu poate face parte din aceasta, cu excepția președintelui Camerei și a judecătorului ales în numele statului-parte interesat.

ART. 28

Declarații ale comitetelor privind inadmisibilitatea

Un comitet poate, prin vot unanim, să declare inadmisibilă sau să scoată de pe rol o cerere individuală, introdusă în virtutea art. 34, atunci când o astfel de decizie poate fi luată fără o examinare complementară. Decizia este definitivă.

ART. 29

Decizii ale Camerelor asupra admisibilității și fondului

1. Dacă nici o decizie nu a fost luată în virtutea art. 28, o Camera se poate pronunța asupra admisibilității și a fondului cererilor individuale introduse în virtutea art. 34.

2. O Camera se pronunță asupra admisibilității și a fondului cererilor introduse de state în virtutea art. 33.

3. În afară unei decizii contrare a Curții în cazuri excepționale, decizia asupra admisibilității este luată în mod separat.

ART. 30

Desesizarea în favoarea Marii Camere

În cazul în care cauza adusă înaintea unei Camere ridică o problemă gravă privitoare la interpretarea convenției sau a protocoalelor sale, sau dacă soluționarea unei probleme poate conduce la o contradicție cu o hotărâre pronunțată anterior de Curte, Camera poate, atât timp cât nu a pronunțat hotărârea sa, să se desesizeze în favoarea Marii Camere, în afară cazului în care una dintre părți se opune la aceasta.

ART. 31

Atribuții ale Marii Camere

Marea Camera:

1. se pronunță asupra cererilor introduse în virtutea art. 33 sau a art. 34, atunci când cauza i-a fost deferită de Camera în virtutea art. 30 sau când cauza i-a fost deferită în virtutea art. 43; și

2. examinează cererile de aviz consultativ introduse în virtutea art. 47.

ART. 32

Competența Curții

1. Competența Curții acoperă toate problemele privind interpretarea și aplicarea convenției și a protocoalelor sale, care îi sunt supuse în condițiile prevăzute în art. 33, 34 și 47.

2. În caz de contestare a competenței sale, Curtea hotărăște.

ART. 33

Cauze interstatuale

Orice înaltă parte contractantă poate sesiza Curtea asupra oricărei pretinse încălcări a prevederilor convenției și ale protocoalelor sale de către o altă înaltă parte contractantă.

ART. 34

Cereri individuale

Curtea poate fi sesizată printr-o cerere de către orice persoană fizică, orice organizație neguvernamentală sau de orice grup de particulari care se pretinde victima a unei încălcări de către una dintre înaltele părți contractante a drepturilor recunoscute în convenție sau în protocoalele sale. Înaltele părți contractante se angajează să nu împiedice prin nici o măsură exercițiul eficace al acestui drept.

ART. 35

Condiții de admisibilitate

1. Curtea nu poate fi sesizată decât după epuizarea căilor de recurs interne, așa cum se înțelege din principiile de drept internațional general recunoscute, și într-un termen de 6 luni, începând cu data deciziei interne definitive.

2. Curtea nu reține nici o cerere individuală introdusă în aplicarea art. 34, dacă:

a) ea este anonimă; sau

b) ea este în mod esențial aceeași cu o cerere examinată anterior de către Curte sau deja supusă unei alte instanțe internaționale de anchetă sau de reglementare și dacă ea nu conține fapte noi.

3. Curtea declară inadmisibilă orice cerere individuală introdusă în aplicarea art. 34, atunci când ea consideră cererea incompatibilă cu dispozițiile convenției sau ale protocoalelor sale, în mod vădit nefondată sau abuzivă.

4. Curtea respinge orice cerere pe care o consideră inadmisibilă în aplicarea prezentului articol. Ea poate proceda astfel în orice stadiu al procedurii.

ART. 36

Intervenția terților

1. În orice cauză aflată în fața unei Camere sau a Marii Camere, o înaltă parte contractantă, al cărei cetățean este reclamantul, are dreptul de a prezenta observații scrise și de a lua parte la audieri.

2. În interesul bunei administrări a justiției, președintele Curții poate invita orice înaltă parte contractantă care nu este parte în cauză sau orice persoană interesată, alta decât reclamantul, să prezinte observații scrise sau să ia parte la audiere.

ART. 37

Scoaterea de pe rol

1. În orice stadiu la procedurii, Curtea poate hotărâ scoaterea de pe rol a unei cereri atunci când circumstanțele permit să se tragă concluzia că:

a) solicitantul nu dorește să o mai mențină; sau

b) litigiul a fost rezolvat; sau

c) pentru orice alt motiv, constatat de Curte, continuarea examinării cererii nu se mai justifică.

Totuși Curtea continuă examinarea cererii dacă respectarea drepturilor omului garantate prin convenție și prin protocoalele sale o cere.

2. Curtea poate hotărâ repunerea pe rol a unei cereri atunci când ea consideră că împrejurările o justifică.

ART. 38

Examinarea cauzei în condiții de contradictorialitate și procedura de rezolvare pe cale amiabilă

1. În cazul în care Curtea declară o cerere admisibilă, ea:

a) procedează la examinarea cauzei în condiții de contradictorialitate, împreună cu reprezentanții părților, și, dacă este cazul, la o anchetă, pentru a cărei desfășurare eficientă statele interesate vor furniza toate facilitățile necesare;

b) se pune la dispoziția celor interesați, în scopul de a se ajunge la rezolvarea cauzei pe cale amiabilă, pe baza respectării drepturilor omului, astfel cum acestea sunt recunoscute în convenție și în protocoalele sale.

2. Procedura deschisă la paragraful 1 b) este confidențială.

ART. 39

Rezolvarea pe cale amiabilă

În cazul rezolvării pe cale amiabilă, Curtea scoate cauza de pe rol printr-o decizie care se limitează la o scurtă expunere a faptelor și a soluției adoptate.

ART. 40

Audiere publică și acces la documente

1. Audierea este publică, în afară cazului în care Curtea nu decide altfel, motivat de circumstanțe excepționale.

2. Documentele depuse la grefă sunt accesibile publicului, în afara cazului în care președintele Curții nu decide altfel.

ART. 41

Reparație echitabilă

Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acorda părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.

ART. 42

Hotărârile Camerelor

Hotărârile Camerelor devin definitive conform dispozițiilor art. 44 paragraful 2.

ART. 43

Retrimiteră în fața Marii Camere

1. Într-un termen de 3 luni de la data hotărârii unei Camere, orice parte în cauza poate, în cazuri excepționale, să ceară retrimiteră cauzei în fața Marii Camere.

2. Un colegiu de cinci judecători ai Marii Camere acceptă cererea în cazul în care cauza ridică o problemă gravă referitoare la interpretarea sau la aplicarea convenției sau a protocoalelor sale, sau o altă problemă gravă cu caracter general.

3. În cazul în care colegiul acceptă cererea, Marea Camera se pronunță asupra cauzei printr-o hotărâre.

ART. 44

Hotărâri definitive

1. Hotărârăa Marii Camere este definitivă.

2. Hotărârăa unei Camere devine definitivă:

a) atunci când părțile declară că ele nu vor cere retrimiteră cauzei în fața Marii Camere; sau

b) la 3 luni de la data hotărârii, dacă retrimiteră cauzei în fața Marii Camere nu a fost cerută; sau

c) atunci când Colegiul Marii Camere respinge cererea de retrimiteră formulată potrivit art. 43.

3. Hotărârăa definitiva se publică.

ART. 45

Motivarea hotărârăilor și deciziilor

1. Hotărârăile, precum și deciziile care declară cererăle admisibile sau inadmisibile sunt motivate.

2. Dacă hotărârăa nu exprimă în totalitate sau în parte opinia unanimă a judecătorălor, oricare judecător are dreptul să adauge acesteia expunerea opiniei sale separate.

ART. 46

Forța obligatorie și executarea hotărârăilor

1. Înaltele părți contractante se angajează să se conformeze hotărârăilor definitive ale Curții în litigiile în care ele sunt părți.

2. Hotărârăa definitivă a Curții este transmisă Comitetului Miniștrălor, care supraveghează executarea ei.

ART. 47

Avize consultative

1. Curtea poate, la cererea Comitetului Miniștrălor, să dea avize consultative asupra problemelor juridice privind interpretarea convenției și a protocoalelor sale.

2. Aceste avize nu se pot referi la probleme legate de conținutul sau de întinderea drepturălor și a libertăților definite în titlul I al convenției și în protocoalele sale, nici asupra altor probleme de care Curtea sau Comitetul Miniștrălor ar putea să ia cunoștință că urmare a introducerăi unui recurs prevăzut în convenție.

3. Decizia Comitetului Miniștrălor de a cere un aviz Curții este luată prin votul majorității reprezentanților care au dreptul de a face parte din acesta.

ART. 48

Competența consultativă a Curții

Curtea decide dacă cererea de aviz consultativ prezentată de Comitetul Miniștrălor este de competența sa, așa cum aceasta este definită de art. 47.

ART. 49

Motivarea avizelor consultative

1. Avizul Curții trebuie motivat.

2. Dacă avizul nu exprimă în tot sau în parte opinia unanimă a judecătorălor, oricare judecător are dreptul să alăture acestuia expunerea opiniei sale separate.

3. Avizul Curții este transmis Comitetului Miniștrălor.

ART. 50

Cheltuieli de funcționare a Curții

Cheltuielile de funcționare a Curții sunt în sarcina Consiliului Europei.

ART. 51

Privilegii și imunități ale judecătorălor

Judecătorii se bucură, pe timpul exercitării funcțiilor lor, de privilegiile și imunitățile prevăzute la art. 40 din Statutul Consiliului European și de acordurile încheiate în virtutea acestui articol. "

ART. 2

1. Titlul V din convenție devine titlul III din convenție; articolul 57 din convenție devine articolul 52 din convenție; articolele 58 și 59 din convenție sunt suprimate, iar articolele 60-66 din convenție devin articolele 53-59 din convenție.

2. Titlul I din convenție se intitulează "Drepturi și libertăți", iar noul titlu III, "Dispoziții diverse". Articolele 1-18, precum și noile articole 52-59 din convenție au titlurile menționate în anexa la prezentul protocol.

3. În noul articol 56, la paragraful 1, se inserează cuvintele "sub rezerva paragrafului 4 al prezentului articol", după cuvintele "se va aplica"; la paragraful 4, cuvintele "comisie" și "conform art. 25 din prezenta convenție" sunt înlocuite cu cuvintele "Curții" și "conform art. 34 din convenție". În noul articol 58 paragraful 4, cuvintele "art. 63" sunt înlocuite cu cuvintele "art. 56".

4. Protocolul adițional la convenție se modifică după cum urmează:

a) articolele sunt prezentate cu titlurile enumerate în anexa la prezentul protocol; și

b) la articolul 4, ultima faza, cuvintele "din art. 63" sunt înlocuite cu cuvintele "din art. 56".

5. Protocolul nr. 4 se modifică după cum urmează:

a) articolele sunt prezentate cu titlurile enumerate în anexa la prezentul protocol;

b) la articolul 5 paragraful 3, cuvintele "din art. 63" sunt înlocuite cu cuvintele "din art. 56"; se adaugă un nou paragraf 5, care are următorul conținut:

"5. Orice stat care a făcut o declarație potrivit paragrafului 1 sau 2 al prezentului articol poate ulterior, în orice moment, să declare, referitor la unul sau la mai multe teritorii vizate în aceasta declarație, că acceptă competența Curții de a primi cererile persoanelor fizice, ale organizațiilor neguvernamentale sau ale grupurilor de persoane particulare, conform art. 34 din convenție privitor la art. 1-4 din prezentul protocol sau la unele dintre acestea", și

c) paragraful 2 al articolului 6 se suprimă.

6. Protocolul nr. 6 se modifica după cum urmează:

a) articolele sunt prezentate cu titlurile enumerate în anexa la prezentul protocol; și

b) la articolul 4, cuvintele "pe temeiul art. 64", sunt înlocuite prin cuvintele "pe temeiul art. 57".

7. Protocolul nr. 7 se modifică după cum urmează:

a) articolele sunt prezentate cu titlurile enumerate în anexa la prezentul protocol;

b) la articolul 6 paragraful 4, cuvintele "din art. 63" sunt înlocuite cu cuvintele "din art. 56"; se adaugă un nou paragraf 6, care are următorul conținut:

"6. Orice stat care a făcut o declarație potrivit paragrafului 1 sau 2 al prezentului articol poate ulterior, în orice moment, să declare, referitor la unul sau la mai multe teritorii vizate în aceasta declarație, că accepta competența Curții de a primi cererile persoanelor fizice, ale organizațiilor neguvernamentale sau ale grupurilor de persoane particulare, conform art. 34 din convenție privitor la art. 1-5 din prezentul protocol" și

c) paragraful 2 al articolului 7 se suprimă.

8. Protocolul nr. 9 se abrogă.

ART. 3

1. Prezentul protocol este deschis spre semnare statelor membre ale Consiliului European, semnatare ale convenției, care își pot exprima consimțământul de a fi legate prin:

a) semnare fără rezerva ratificării, a acceptării sau a aprobării, sau

b) semnare sub rezerva ratificării, a acceptării sau a aprobării, urmată de ratificare, acceptare sau aprobare.

2. Instrumentele de ratificare, de acceptare sau de aprobare vor fi depuse la secretarul general al Consiliului European.

ART. 4

Prezentul protocol va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de un an de la data la care toate părțile la convenție își vor fi exprimat consimțământul de a fi legate prin protocol conform dispozițiilor art. 3. Alegerea noilor judecători va putea fi realizată și toate celelalte măsuri necesare stabilirii noii Curți vor putea fi luate, conform dispozițiilor prezentului protocol, începând cu data la care toate părțile la convenție își vor fi exprimat consimțământul lor de a fi legate prin protocol.

ART. 5

1. Fără a se aduce atingere dispozițiilor paragrafelor 3 și 4 de mai jos, mandatul judecătorilor, membrilor Comisiei, grefierului și grefierului adjunct încetează la data intrării în vigoare a prezentului protocol.

2. Cererile aflate pe rolul Comisiei care nu au fost încă declarate admisibile la data intrării în vigoare a prezentului protocol se examinează de către Curte conform dispozițiilor prezentului protocol.

3. Cererile declarate admisibile la data intrării în vigoare a prezentului protocol continuă să fie examinate în anul care urmează de către membrii Comisiei. Toate cauzele a căror examinare nu s-a încheiat în timpul acestei perioade se transmit Curții, care le va examina, considerându-le cereri admisibile, conform dispozițiilor prezentului protocol.

4. În cazul cererilor pentru care Comisia, după intrarea în vigoare a prezentului protocol, a adoptat un raport conform fostului articol 31 din convenție, raportul se transmite părților, care nu au dreptul să-l publice. Potrivit dispozițiilor aplicabile înaintea intrării în vigoare a prezentului protocol, o cauză poate fi deferită Curții. Colegiul Marii Camere stabilește dacă una dintre Camere sau Marea Camera trebuie să se pronunțe asupra cauzei. Dacă o Cameră se pronunță asupra cauzei, decizia sa este definitivă. Cauzele care nu au fost deferite Curții se examinează de către Comitetul Miniștrilor, care procedează conform dispozițiilor fostului articol 32 din convenție.

5. Cauzele aflate pe rolul Curții, a căror examinare nu a fost încheiată la data intrării în vigoare a prezentului protocol, se transmit Marii Camere a Curții, care se pronunță asupra cauzei conform dispozițiilor acestui protocol.

6. Cauzele aflate pe rolul Comitetului Miniștrilor, a căror examinare potrivit fostului articol 32 nu s-a încheiat la data intrării în vigoare a prezentului protocol, se rezolvă de către Comitetul Miniștrilor, care procedează conform respectivului articol.

ART. 6

În cazul în care o înaltă parte contractantă a recunoscut competența Comisiei sau jurisdicția Curții numai pentru cauzele posterioare sau bazate pe fapte survenite posterior declarației prevăzute de fostul articol 25 sau de fostul articol 46 din convenție, respectiva restricție se aplică în continuare jurisdicției Curții în termenii prezentului protocol.

ART. 7

Secretarul general al Consiliului European va notifica statelor membre ale Consiliului European:

- a) orice semnare;
- b) depunerea oricărui instrument de ratificare, de acceptare sau de aprobare;
- c) data intrării în vigoare a prezentului protocol sau a anumitor dispoziții conform art. 4; și
- d) orice alt act, notificare sau comunicare în legătură cu prezentul protocol.

În considerarea celor de mai sus, subsemnații, având depline puteri în acest scop, au semnat prezentul protocol.

Încheiat la Strasbourg, la 11 mai 1994, în limbile franceză și engleză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar care va fi depus în arhivele Consiliului European. Secretarul general al Consiliului European va transmite câte o copie certificată fiecărui stat membru al Consiliului European.

TITLURILE DE ARTICOLE

care se inserează în textul Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și al protocoalelor sale

CONVENȚIA

pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale

- ARTICOLUL 1 - Obligația de a respecta drepturile omului
- ARTICOLUL 2 - Dreptul la viață
- ARTICOLUL 3 - Interzicerea torturii
- ARTICOLUL 4 - Interzicerea sclaviei și a muncii forțate
- ARTICOLUL 5 - Dreptul la libertate și la siguranță
- ARTICOLUL 6 - Dreptul la un proces echitabil
- ARTICOLUL 7 - Nici o pedeapsă fără lege
- ARTICOLUL 8 - Dreptul la respectarea vieții private și de familie
- ARTICOLUL 9 - Libertatea de gândire, de conștiință și de religie
- ARTICOLUL 10 - Libertatea de exprimare
- ARTICOLUL 11 - Libertatea de întrunire și de asociere
- ARTICOLUL 12 - Dreptul la căsătorie
- ARTICOLUL 13 - Dreptul la un recurs efectiv
- ARTICOLUL 14 - Interzicerea discriminării
- ARTICOLUL 15 - Derogare în caz de stare de urgență
- ARTICOLUL 16 - Restricții ale activității politice a străinilor
- ARTICOLUL 17 - Interzicerea abuzului de drept
- ARTICOLUL 18 - Limitarea folosirii restrângerii drepturilor
- *) .....
- ARTICOLUL 52 - Anchetele secretarului general
- ARTICOLUL 53 - Apărarea drepturilor omului recunoscute
- ARTICOLUL 54 - Competentele Comitetului Miniștrilor
- ARTICOLUL 55 - Renunțarea la alte mijloace de reglementare a diferendelor
- ARTICOLUL 56 - Aplicare teritorială
- ARTICOLUL 57 - Rezerve
- ARTICOLUL 58 - Denunțare
- ARTICOLUL 59 - Semnare și ratificare

*) Titlurile noilor articole 19-51 din convenție figurează deja în prezentul protocol.

PROTOCOLUL ADIȚIONAL

- ARTICOLUL 1 - Protecția proprietății
- ARTICOLUL 2 - Dreptul de instruire
- ARTICOLUL 3 - Dreptul la alegeri libere
- ARTICOLUL 4 - Aplicare teritorială
- ARTICOLUL 5 - Raportare la convenție
- ARTICOLUL 6 - Semnare și ratificare

PROTOCOLUL Nr. 4

- ARTICOLUL 1 - Interzicerea privării de libertate pentru datorii
- ARTICOLUL 2 - Libertatea de circulație
- ARTICOLUL 3 - Interzicerea expulzării propriilor cetățeni
- ARTICOLUL 4 - Interzicerea expulzării colective de străini
- ARTICOLUL 5 - Aplicare teritorială
- ARTICOLUL 6 - Raportare la convenție
- ARTICOLUL 7 - Semnare și ratificare

PROTOCOLUL Nr. 6

- ARTICOLUL 1 - Abolirea pedepsei cu moartea
- ARTICOLUL 2 - Pedeapsa cu moartea în timp de război
- ARTICOLUL 3 - Interzicerea derogărilor
- ARTICOLUL 4 - Interzicerea rezervelor
- ARTICOLUL 5 - Aplicare teritorială
- ARTICOLUL 6 - Raportare la convenție
- ARTICOLUL 7 - Semnare și ratificare
- ARTICOLUL 8 - Intrare în vigoare
- ARTICOLUL 9 - Funcțiile depozitarului

PROTOCOLUL Nr. 7

- ARTICOLUL 1 - Garanții procedurale în cazul expulzărilor de străini
- ARTICOLUL 2 - Dreptul la doua grade de jurisdicție în materie penală
- ARTICOLUL 3 - Dreptul la despăgubiri în caz de eroare judiciară
- ARTICOLUL 4 - Dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de doua ori
- ARTICOLUL 5 - Egalitatea între soți
- ARTICOLUL 6 - Aplicare teritorială
- ARTICOLUL 7 - Raportare la convenție
- ARTICOLUL 8 - Semnare și ratificare
- ARTICOLUL 9 - Intrare în vigoare
- ARTICOLUL 10 - Funcțiile depozitarului.

PROTOCOLUL nr. 11 a fost introdus de LEGEA nr. 79 din 6 iulie 1995, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 147 din 13 iulie 1995.

PROTOCOLUL Nr. 12*)

la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale

-----
*) Traducere.

Roma, 4 noiembrie 2000

Statele membre ale Consiliului Europei, semnatare ale prezentului protocol, luând în considerare principiul fundamental în virtutea căruia toate persoanele sunt egale în fața legii și au dreptul la o protecție egală din partea legii, hotărâte să ia noi măsuri pentru promovarea egalității tuturor persoanelor din garantarea colectivă a unei interziceri generale a discriminării, prin intermediul Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare Convenția), reafirmând că principiul nediscriminării nu împiedică statele părți să ia măsuri pentru promovarea unei egalități depline și efective, cu condiția existenței unei justificări obiective și rezonabile a acestor măsuri, au convenit asupra celor ce urmează:

ART. 1

Interzicerea generală a discriminării

1. Exercițarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație.
2. Nimeni nu va fi discriminat de o autoritate publică pe baza oricăruia dintre motivele menționate la paragraful 1.

ART. 2

Aplicarea teritorială

1. Orice stat poate, la data semnării sau depunerii instrumentului său de ratificare, acceptare sau aprobare, să indice teritoriul ori teritoriile cărora li se va aplica prezentul protocol.
2. Orice stat poate, la orice dată ulterioară, printr-o declarație adresată secretarului general al Consiliului Europei, să extindă aplicarea prezentului

protocol asupra oricărui alt teritoriu indicat în declarație. Protocolul va intra în vigoare, în ceea ce privește acest teritoriu, în prima zi a lunii care urmează după expirarea perioadei de 3 luni de la data primirii declarației de către secretarul general.

3. Orice declarație făcută în temeiul celor două paragrafe precedente poate fi retrasă sau modificată, în ceea ce privește orice teritoriu indicat în declarație, printr-o notificare adresată secretarului general. Retragera sau modificarea oricărei declarații va produce efecte în prima zi a lunii care urmează după expirarea perioadei de 3 luni de la data primirii acestei notificări de către secretarul general.

4. O declarație făcută conform prezentului articol va fi considerată ca fiind făcută conform paragrafului 1 al art. 56 din Convenție.

5. Orice stat care a făcut o declarație conform paragrafului 1 sau 2 al prezentului articol poate ulterior, în orice moment, să declare, referitor la unul sau mai multe dintre teritoriile vizate în declarație, că acceptă competența Curții de a primi cererile persoanelor fizice, organizațiilor neguvernamentale sau grupurilor de particulari, în conformitate cu art. 34 din Convenție, referitoare la art. 1 din prezentul protocol.

ART. 3

Raportarea la Convenție

Statele părți consideră art. 1 și 2 ale prezentului protocol că articole adiționale la Convenție și toate dispozițiile Convenției vor fi aplicate în mod corespunzător.

ART. 4

Semnarea și ratificarea

Prezentul protocol va fi deschis spre semnare statelor membre ale Consiliului Europei care au semnat Convenția.

El va fi supus ratificării, acceptării sau aprobării. Un stat membru al Consiliului Europei nu poate ratifica, accepta sau aproba prezentul protocol fără a ratifica în prealabil sau simultan Convenția. Instrumentele de ratificare, acceptare sau aprobare vor fi depuse la secretarul general al Consiliului Europei.

ART. 5

Intrarea în vigoare

1. Prezentul protocol va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează după expirarea perioadei de 3 luni de la data la care 10 state membre ale Consiliului Europei își vor fi exprimat consimțământul de a fi legate prin prezentul protocol, conform prevederilor art. 4.

2. Pentru orice stat membru care își va exprima ulterior consimțământul de a fi legat prin prezentul protocol, acesta va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează după expirarea perioadei de 3 luni de la data depunerii instrumentelor de ratificare, acceptare sau aprobare.

ART. 6

Funcțiile depozitarului

Secretarul general al Consiliului Europei va notifica statelor membre ale Consiliului:

- a) orice semnare;
- b) depunerea oricărui instrument de ratificare, de acceptare sau de aprobare;
- c) orice dată de intrare în vigoare a prezentului protocol, conform art. 2 și 5;
- d) orice alt act, notificare sau comunicare având o legătură cu prezentul protocol.

Încheiat la Roma la 4 noiembrie 2000, în limbile franceză și engleză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar, care va fi depus în arhivele Consiliului Europei. Secretarul general al Consiliului Europei va transmite câte o copie certificată fiecăruia dintre statele membre ale Consiliului Europei.

PROTOCOLUL nr. 12 a fost introdus de LEGEA nr. 103 din 25 aprilie 2006, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 375 din 2 mai 2006.

la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind abolirea pedepsei cu moartea*)

-----

*) Traducere.

Statele membre ale Consiliului Europei, semnatare ale prezentului protocol, convinse că dreptul fiecăruia la viață reprezintă o valoare fundamentală într-o societate democratică și că abolirea pedepsei cu moartea este esențială pentru apărarea acestui drept și pentru deplina recunoaștere a demnității înăscute a tuturor ființelor umane,

dorind să consolideze apărarea dreptului la viață garantat de către Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare Convenția),

considerând că Protocolul nr. 6 la Convenția privind abolirea pedepsei cu moartea, semnat la Strasbourg la 28 aprilie 1983, nu exclude pedeapsa cu moartea referitoare la actele comise în timp de război sau de pericol iminent de război, fiind hotărâte să acționeze în cele din urmă pentru abolirea pedepsei cu moartea în toate circumstanțele, au convenit asupra celor ce urmează:

ART. 1

Abolirea pedepsei cu moartea

Pedeapsa cu moartea este abolită. Nimeni nu poate fi condamnat la o asemenea pedeapsa și nici executat.

ART. 2

Interzicerea derogărilor

Nici o derogare de la dispozițiile prezentului protocol în temeiul art. 15 din Convenție nu este îngăduită.

ART. 3

Interzicerea rezervelor

Nici o rezerva la dispozițiile prezentului protocol în temeiul art. 57 din Convenție nu este admisă.

ART. 4

Aplicare teritorială

1. Orice stat poate, în momentul semnării sau în momentul depunerii instrumentului sau de ratificare, de acceptare ori de aprobare, să desemneze teritoriul sau teritoriile cu privire la care se va aplica prezentul protocol.

2. Orice stat poate, în orice moment ulterior, printr-o declarație adresată secretarului general al Consiliului Europei, să extindă aplicarea prezentului protocol la oricare alt teritoriu desemnat în declarație. Protocolul va intra în vigoare cu privire la acest teritoriu în prima zi a lunii care urmează expirării perioadei de trei luni de la data primirii declarației de către secretarul general.

3. Orice declarație făcută în virtutea celor două paragrafe precedente va putea fi retrasă sau modificată, în ceea ce privește orice teritoriu desemnat în aceasta declarație, prin notificare adresată secretarului general al Consiliului Europei. Retragerea sau modificarea va produce efecte din prima zi a lunii care urmează expirării perioadei de trei luni de la data primirii notificării de către secretarul general.

ART. 5

Raportare la Convenție

Statele părți consideră art. 1-4 din prezentul protocol că articole adiționale la Convenție și toate dispozițiile Convenției se aplică în consecință.

ART. 6

Semnare și ratificare

Prezentul protocol este deschis spre semnare statelor membre ale Consiliului Europei, semnatare ale Convenției. El va fi supus ratificării, acceptării sau aprobării. Un stat membru al Consiliului Europei nu va putea să ratifice, să accepte sau să aprobe prezentul protocol fără ca, simultan sau anterior, să fi ratificat

Convenția. Instrumentele de ratificare, de acceptare sau de aprobare vor fi depuse la secretarul general al Consiliului Europei.

ART. 7

Intrare în vigoare

1. Presentul protocol va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării perioadei de trei luni de la data la care zece state membre ale Consiliului Europei își vor fi exprimat consimțământul de a fi legate prin protocol, conform dispozițiilor art. 6.

2. Pentru orice stat membru care își va exprima ulterior consimțământul de a fi legat prin protocol, acesta va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării perioadei de trei luni de la data depunerii instrumentului de ratificare, de acceptare sau de aprobare.

ART. 8

Funcțiile depozitarului

Secretarul general al Consiliului Europei va notifica statelor membre ale Consiliului:

a) orice semnare;
b) depunerea oricărui instrument de ratificare, de acceptare sau de aprobare;
c) orice dată de intrare în vigoare a prezentului protocol, conform art. 4 și 7;
d) orice alt act, notificare sau comunicare având o legătură cu prezentul protocol.

În considerarea celor de mai sus, subsemnații, având depline puteri în acest scop, au semnat prezentul protocol.

Încheiat la Vilnius la 3 mai 2002, în limbile franceza și engleza, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar, care va fi depus în arhivele Consiliului Europei. Secretarul general al Consiliului Europei va transmite copie certificată fiecăruia dintre statele membre ale Consiliului Europei.

PROTOCOLUL nr. 13 a fost introdus de LEGEA nr. 7 din 9 ianuarie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 27 din 20 ianuarie 2003.

PROTOCOLUL Nr. 14

la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptată la Roma la 4 noiembrie 1950, cu privire la modificarea sistemului de control al Convenției, adoptat la Strasbourg la 13 mai 2004*)

*) Traducere.

PREAMBUL

Statele membre ale Consiliului Europei, semnatare ale prezentului protocol la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptată la Roma la 4 noiembrie 1950, denumită în continuare Convenția, având în vedere Rezoluția nr. 1 și Declarația, adoptate în cadrul Conferinței ministeriale europene privind drepturile omului, care s-a desfășurat la Roma la 3 și 4 noiembrie 2000,

având în vedere declarațiile adoptate de Comitetul Miniștrilor la 8 noiembrie 2001, 7 noiembrie 2002 și 15 mai 2003 în cadrul reuniunilor 109, 111, respectiv 112, având în vedere Avizul nr. 251 (2004) adoptat de Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei la 28 aprilie 2004,

considerând că este necesară și urgentă modificarea anumitor dispoziții ale Convenției în vederea menținerii și îmbunătățirii eficienței pe termen lung a sistemului de control, având în vedere mai ales creșterea continuă a numărului de cauze aflate pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului și al Comitetului Miniștrilor Consiliului Europei,

considerând, mai ales, că este necesar să fie menținut rolul principal al Curții în ceea ce privește protecția drepturilor omului în Europa, au convenit asupra celor ce urmează:

ART. 1

Alineatul 2 al articolului 22 din Convenție se abrogă.

ART. 2

Articolul 23 din Convenție se modifică după cum urmează:

"ARTICOLUL 23

Durata mandatului și revocarea

1. Judecătorii sunt aleși pentru o perioadă de 9 ani. Ei nu pot fi realeși.
2. Mandatul judecătorilor se încheie atunci când ei împlinesc vârsta de 70 de ani.
3. Judecătorii rămân în funcție până la înlocuirea lor. Ei continuă totuși să se ocupe de cauzele cu care au fost deja sesizați.

4. Un judecător nu poate fi revocat din funcție decât dacă ceilalți judecători decid, cu o majoritate de două treimi, că el nu mai corespunde condițiilor cerute."

ART. 3

Articolul 24 din Convenție se abrogă.

ART. 4

Articolul 25 din Convenție devine articolul 24 și se modifică după cum urmează:

"ARTICOLUL 24

Grefa și raportorii

1. Curtea dispune de o grefă ale cărei sarcini și organizare sunt stabilite prin regulamentul Curții.

2. Atunci când se pronunță în complet de judecător unic, Curtea este asistată de raportori care își exercită funcțiile sub autoritatea președintelui Curții. Ei fac parte din grefa Curții."

ART. 5

Articolul 26 din Convenție devine articolul 25 ("Adunarea generală a Curții") și se modifică după cum urmează:

1. La sfârșitul literei d), virgula este înlocuită cu punct și virgulă, iar cuvântul "și" se elimină.

2. La sfârșitul literei e), punctul este înlocuit cu punct și virgulă.

3. Se adaugă o nouă literă, litera f), cu următorul cuprins:

"f) formulează orice cerere în temeiul art. 26 alin. 2."

ART. 6

Articolul 27 din Convenție devine articolul 26 și se modifică după cum urmează:

"ARTICOLUL 26

Completele de judecători unici, comitete, Camere și Marea Cameră

1. Pentru examinarea cauzelor deduse judecății Curții, aceasta se constituie din complete formate din judecător unic, comitete de 3 judecători, Camere de 7 judecători și Marea Cameră, formată din 17 judecători. Camerele Curții constituie comitete pentru o perioadă determinată.

2. La cererea Adunării generale a Curții, Comitetul Miniștrilor poate să reducă la 5 numărul judecătorilor Camerelor, prin decizie unanimă și pentru o perioadă determinată.

3. Judecătorul unic nu va examina nici o cerere introdusă împotriva înaltei părți contractante în numele căreia a fost ales.

4. Judecătorul ales în numele unei înalte părți contractante care este parte în cauză este membru de drept al Camerei sau al Marii Camere. În absența sa ori în cazul în care nu poate participa, va participa în calitate de judecător o persoană aleasă de președintele Curții de pe o listă prezentată în prealabil de către înalta parte contractantă.

5. De asemenea, fac parte din Marea Cameră președintele Curții, vicepreședinții, președinții Camerelor și alți judecători desemnați în conformitate cu regulamentul Curții. Când cauza este transmisă Marii Camere în temeiul art. 43, nici un judecător al Camerei care a pronunțat decizia nu poate să facă parte din Marea Cameră, cu excepția președintelui Camerei și a judecătorului care a participat în numele înaltei părți contractante interesate."

ART. 7

După noul articol 26 se adaugă un nou articol, articolul 27, cu următorul cuprins:

"ARTICOLUL 27

Competența judecătorilor unici

1. Judecătorul unic poate declara inadmisibilă o cauză, în temeiul art. 34, sau poate decide radierea ei de pe rol atunci când o asemenea decizie poate fi luată fără o examinare suplimentară.

2. Decizia este definitivă.

3. Dacă judecătorul unic nu declară inadmisibilă o cauză sau nu o radiază de pe rol, acesta o va transmite unui comitet sau unei Camere pentru o examinare suplimentară."

ART. 8

Articolul 28 din Convenție se modifică după cum urmează:

"ARTICOLUL 28

Competența comitetelor

1. Un comitet sesizat cu o cerere individuală formulată în temeiul art. 34 poate, cu unanimitate de voturi:

a) să o declare ca fiind inadmisibilă sau să o radieze de pe rol, atunci când o asemenea decizie poate fi luată fără o examinare suplimentară; sau

b) să o declare ca admisibilă și să pronunțe în același timp o hotărâre pe fond, atunci când problema referitoare la interpretarea sau aplicarea Convenției ori a protocoalelor sale, care este la originea cauzei, face obiectul unei jurisprudențe constante a Curții.

2. Deciziile și hotărârile prevăzute la alin. 1 sunt definitive.

3. Dacă judecătorul ales în numele înaltei părți contractante, parte în cauză, nu este membru al comitetului, acesta din urmă poate, în orice fază a procedurii, să îl invite să participe în locul unuia dintre membri, ținând seama de toți factorii relevanți, inclusiv dacă partea a contestat aplicarea procedurii prevăzute la alin. 1.

ART. 9

Articolul 29 din Convenție se modifică după cum urmează:

1. Alineatul 1 va avea următorul cuprins:

"Dacă nu a fost luată nici o decizie în temeiul art. 27 sau 28 și nici nu a fost pronunțată o hotărâre potrivit art. 28, Camera se pronunță asupra admisibilității și a fondului cererilor individuale formulate conform art. 34. Decizia asupra admisibilității poate fi luată separat."

2. La finalul alineatului 2 se adaugă o nouă frază, după cum urmează:

"Cu excepția cazurilor în care Curtea decide altfel, în cazuri excepționale decizia asupra admisibilității se ia separat".

3. Alineatul 3 se abrogă.

ART. 10

Articolul 31 din Convenție se modifică după cum urmează:

1. La sfârșitul literei a), cuvântul "și" se elimină.

2. Litera b) devine litera c) și se înserează o nouă literă b), după cum urmează:

"b) se pronunță asupra aspectelor cu privire la care Curtea este sesizată de către Comitetul Miniștrilor în temeiul art. 46 alin. 4; și [...]"

ART. 11

Articolul 32 din Convenție se modifică după cum urmează:

- La sfârșitul alineatului 1, după numărul 34 se adaugă o virgulă și numărul 46.

ART. 12

Alineatul 3 al articolului 35 din Convenție se modifică după cum urmează:

"3. Curtea declară inadmisibilă orice cerere individuală introdusă în temeiul art. 34, atunci când apreciază că:

a) cererea este incompatibilă cu prevederile Convenției sau ale protocoalelor sale, este în mod vădit neîntemeiată ori abuzivă; sau

b) reclamantul nu a suferit nici un prejudiciu important, cu excepția cazului în care respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție și prin protocoalele sale impune examinarea pe fond a cererii și cu condiția de a nu respinge pentru

acest motiv nici o cauză care nu a fost examinată corespunzător de o instanță națională."

ART. 13

La sfârșitul articolului 36 din Convenție se adaugă un nou alineat, alineatul 3, cu următorul cuprins:

"3. În orice cauză aflată pe rolul unei Camere sau al Marii Camere comisarul pentru drepturile omului al Consiliului Europei poate prezenta observații scrise și poate lua parte la audieri."

ART. 14

Articolul 38 din Convenție se modifică după cum urmează:

"ARTICOLUL 38

Examinarea în contradictoriu a cauzei

Curtea examinează cauza în condiții de contradictorialitate cu reprezentanții părților și, dacă este cazul, procedează la o anchetă, pentru a cărei bună desfășurare înaltele părți contractante implicate vor pune la dispoziție toate facilitățile necesare."

ART. 15

Articolul 39 din Convenție se modifică după cum urmează:

"ARTICOLUL 39

Soluționări pe cale amiabilă

1. În orice etapă a procedurii Curtea se poate pune la dispoziția părților în vederea soluționării pe cale amiabilă a cauzei, care să reflecte respectarea drepturilor omului, așa cum sunt recunoscute acestea în Convenție și în protocoalele sale.

2. Procedura descrisă la alin. 1 este confidențială.

3. În cazul încheierii unei convenții de rezolvare amiabilă, Curtea scoate cauza de pe rol printr-o decizie care se limitează la o prezentare sumară a situației de fapt și a soluției adoptate.

4. Această decizie este transmisă Comitetului Miniștrilor, care supraveghează executarea clauzelor din convenția de soluționare pe cale amiabilă, așa cum au fost reținute în decizie."

ART. 16

Articolul 46 din Convenție se modifică după cum urmează:

"ARTICOLUL 46

Forța obligatorie și executarea hotărârilor

1. Înaltele părți contractante se obligă să se conformeze hotărârilor definitive ale Curții, pronunțate în cauzele în care sunt părți.

2. Hotărârea definitivă a Curții se transmite Comitetului Miniștrilor care supraveghează executarea acesteia.

3. În cazul în care Comitetul Miniștrilor consideră că supravegherea executării unei hotărâri definitive este împiedicată de o dificultate de interpretare a acestei hotărâri, el poate sesiza Curtea pentru a se pronunța asupra acestei probleme de interpretare. Decizia cu privire la sesizarea Curții se ia prin vot cu o majoritate de două treimi din numărul reprezentanților cu drept de a participa la lucrările Comitetului Miniștrilor.

4. În cazul în care Comitetul Miniștrilor consideră că o înaltă parte contractantă refuză să se conformeze unei hotărâri definitive pronunțate într-un litigiu în care este parte, acesta poate, după ce a pus în întârziere înalta parte contractantă, să sesizeze Curtea cu privire la problema respectării de către aceasta a obligației prevăzute la alin. 1, printr-o decizie luată cu votul majorității de două treimi din numărul reprezentanților cu drept de a participa la lucrările Comitetului Miniștrilor.

5. Dacă Curtea constată o încălcare a prevederilor alin. 1, trimite cauza Comitetului Miniștrilor pentru ca acesta să examineze măsurile care se impun. Dacă Curtea constată că nu s-a produs o încălcare a prevederilor alin. 1, va transmite cauza Comitetului Miniștrilor, care va decide încetarea supravegherii executării."

ART. 17

Articolul 59 din Convenție se modifică după cum urmează:

1. Se adaugă alineatul 2 cu următorul cuprins:

"2. Uniunea Europeană poate adera la prezenta Convenție."

2. Alineatele 2, 3 și 4 vor deveni alineatele 3, 4 și, respectiv, 5.

ART. 18

Dispoziții finale și tranzitorii

1. Prezentul protocol este deschis semnării de către statele membre ale Consiliului Europei, semnatare ale Convenției, care își pot exprima consimțământul de a fi parte la acesta prin:

a) semnare fără rezerva ratificării, acceptării ori aprobării; sau

b) semnare sub rezerva ratificării, acceptării ori aprobării, urmată de ratificare, acceptare sau aprobare.

2. Instrumentele de ratificare, acceptare sau aprobare vor fi depuse la Secretariatul General al Consiliului Europei.

ART. 19

Prezentul protocol va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează trecerii unui termen de 3 luni de la data la care toate părțile contractante își vor fi exprimat consimțământul de a fi parte la protocol, în conformitate cu dispozițiile art. 18.

ART. 20

1. La data intrării în vigoare a prezentului protocol, dispozițiile sale se vor aplica tuturor cererilor aflate pe rolul Curții, precum și tuturor hotărârilor a căror executare este supravegheată de către Comitetul Miniștrilor.

2. Noul criteriu de admisibilitate introdus prin art. 12 din prezentul protocol la art. 35 alin. 3 lit. b) din Convenție nu se va aplica cererilor declarate admisibile înainte de intrarea în vigoare a prezentului protocol. Doi ani după intrarea în vigoare a prezentului protocol, doar Camerele și Marea Cameră vor putea aplica noul criteriu de admisibilitate.

ART. 21

La data intrării în vigoare a prezentului protocol durata mandatului judecătorilor care se află în exercitarea primului lor mandat se va prelungi de drept, pentru a atinge un total de 9 ani. Ceilalți judecători își vor încheia mandatul, care va fi prelungit de drept cu 2 ani.

ART. 22

Secretarul general al Consiliului Europei va notifica statelor membre ale Consiliului Europei:

a) orice semnare;

b) depunerea oricărui instrument de ratificare, acceptare sau aprobare;

c) data intrării în vigoare a prezentului protocol, conform art. 19; precum și

d) orice alt act, notificare sau comunicare referitoare la prezentul protocol.

Drept care, subsemnării, având depline puteri, am semnat prezentul protocol.

Adoptat la Strasbourg la 13 mai 2004, în limbile franceză și engleză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar care va fi depus la arhivele Consiliului Europei. Secretariatul General al Consiliului Europei va comunica o copie certificată conformă cu originalul fiecăruia dintre statele membre ale Consiliului Europei.

PROTOCOLUL nr. 14 a fost introdus de [LEGEA nr. 39 din 17 martie 2005](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 238 din 22 martie 2005.

[PROTOCOL nr. 15 din 24 iunie 2013](#)

la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*)

*) Traducere.

Preambul

Statele membre ale Consiliului Europei și celelalte înalte părți contractante la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare Convenția), semnatare ale prezentului protocol,

luând în considerare Declarația adoptată în cadrul conferinței la nivel înalt privind viitorul Curții Europene a Drepturilor Omului, desfășurată la Brighton în perioada 19-20 aprilie 2012, precum și declarațiile adoptate în cadrul conferințelor de la Interlaken din perioada 18-19 februarie 2010 și Izmir din perioada 26-27 aprilie 2011,

luând în considerare Avizul nr. 283 (2013) adoptat de Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei la 26 aprilie 2013,

considerând că este necesar să se asigure faptul că în continuare Curtea Europeană a Drepturilor Omului (denumită în continuare Curtea) își va juca rolul preeminent în apărarea drepturilor omului în Europa, au convenit asupra celor ce urmează:

ART. 1

La finalul preambulului Convenției se adaugă un considerent nou, cu următorul cuprins:

"Afirmând că înaltelor părți contractante le revine responsabilitatea primară, conform principiului subsidiarității, de a garanta respectarea drepturilor și libertăților definite în prezenta Convenție și protocoalele la aceasta și că, în acest sens, acestea beneficiază de o marjă de apreciere, sub controlul Curții Europene a Drepturilor Omului instituite prin prezenta Convenție"

ART. 2

1. La art. 21 din Convenție se introduce paragraful 2, care va avea următorul cuprins:

"Candidații trebuie să aibă mai puțin de 65 de ani la data până la care lista de trei candidați este așteptată de Adunarea Parlamentară, în temeiul art. 22."

2. La art. 21 din Convenție, paragrafele 2 și 3 devin paragrafele 3 și, respectiv, 4.

3. La art. 23 din Convenție, paragraful 2 se abrogă. La art. 23, paragrafele 3 și 4 devin paragrafele 2 și, respectiv, 3.

ART. 3

La art. 30 din Convenție se elimină cuvintele "în afara cazului în care una dintre părți se opune la aceasta".

ART. 4

La art. 35 paragraful 1 din Convenție, sintagma "într-un termen de 6 luni" se înlocuiește cu sintagma "într-un termen de 4 luni".

ART. 5

La litera b a alineatului 3 al art. 35 din Convenție se elimină cuvintele "și cu condiția de a nu respinge pentru acest motiv nicio cauză care nu a fost examinată corespunzător de o instanță națională".

Dispoziții finale și tranzitorii

ART. 6

1. Prezentul protocol este deschis spre semnare de către înaltele părți contractante la Convenție, care își pot exprima consimțământul de a fi parte la acesta prin:

a. semnarea fără rezerva ratificării, acceptării sau aprobării; ori
b. semnare sub rezerva ratificării, acceptării sau aprobării, urmată de ratificare, acceptare sau aprobare.

2. Instrumentele de ratificare, acceptare sau aprobare vor fi depuse la secretarul general al Consiliului Europei.

ART. 7

Prezentul protocol va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de 3 luni de la data la care toate înaltele părți contractante la Convenție își vor fi exprimat consimțământul de a fi parte la Protocol, în conformitate cu dispozițiile art. 6.

ART. 8

1. Modificările aduse prin art. 2 din prezentul protocol se aplică exclusiv candidaților de pe listele prezentate Adunării Parlamentare de către înaltele părți contractante, în temeiul art. 22 din Convenție, ulterior intrării în vigoare a prezentului protocol.

2. Modificarea adusă prin art. 3 din prezentul protocol nu se aplică cauzelor pendinte în care una dintre părți s-a opus, anterior intrării în vigoare a prezentului protocol, propunerii uneia dintre camerele Curții de a se desesiza în favoarea Marii Camere.

3. Art. 4 din prezentul protocol va intra în vigoare la expirarea unei perioade de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentului protocol. Art. 4 din prezentul protocol nu se aplică cererilor în care decizia definitivă, în sensul art. 35 par. 1 din Convenție, este anterioară datei intrării în vigoare a art. 4 din prezentul protocol.

4. Toate celelalte dispoziții din prezentul protocol se aplică de la data intrării sale în vigoare, în conformitate cu dispozițiile art. 7.

ART. 9

Secretarul general al Consiliului Europei va notifica statelor membre ale Consiliului Europei și celorlalte înalte părți contractante la Convenție:

- a. orice semnare;
- b. depunerea oricărui instrument de ratificare, acceptare sau aprobare;
- c. data intrării în vigoare a prezentului protocol, conform art. 7; și
- d. orice alt act, notificare sau comunicare având legătură cu prezentul protocol.

În considerarea celor de mai sus, subsemnații, având depline puteri în acest scop, au semnat prezentul protocol.

Încheiat la Strasbourg la 24 iunie 2013, în limbile engleză și franceză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar, care se va depune în arhivele Consiliului Europei. Secretarul general al Consiliului Europei va transmite copii certificate fiecărui stat membru al Consiliului Europei și celorlalte înalte părți contractante la Convenție.

PROTOCOLUL nr. 15 a fost introdus de LEGEA nr. 157 din 3 decembrie 2014 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 886 din 5 decembrie 2014.